

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Рахункової палати

21.11.2023 № 27-1

ВИСНОВОК
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ
ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ НА 2023 РІК
У СІЧНІ – ВЕРЕСНІ

Київ 2023

<http://www.rp.gov.ua>

Зміст

Зміст.....	2
Загальні підсумки виконання державного бюджету.....	3
I. Оцінка основних показників економічної діяльності.....	6
II. Доходи державного бюджету.....	11
III. Видатки державного бюджету та кредитування	21
IV. Фінансування державного бюджету та борг.....	32
V. Міжбюджетні трансферти та місцеві бюджети	42
Пропозиції.....	51
Список скорочень.....	52

Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2023 рік у січні – вересні підготовлений Рахунковою палатою відповідно до вимог БКУ і Закону України „Про Рахункову палату” за результатами аналізу квартального звіту про виконання Державного бюджету України, місцевих бюджетів та зведеного бюджету за січень – вересень 2023 року, наданого Казначейством Рахунковій палаті листом від 03.11.2023 № 13-06-1-06/20336, звітних та інформаційно-аналітичних даних Мінфіну, Мінекономіки, Казначейства, ДПС, Держмитслужби, НБУ, окремих головних розпорядників бюджетних коштів.

Загальні підсумки виконання державного бюджету

1. У січні – вересні 2023 року дотримано вимоги міжнародних партнерів щодо здійснення видатків на національну безпеку й оборону за рахунок внутрішніх джерел без спрямування на те зовнішніх запозичень і грантів.

Ресурси державного бюджету становили 3 трлн 254,8 млрд грн, зокрема загального фонду – 2 трлн 504,9 млн гривень.

Із внутрішніх джерел до загального фонду державного бюджету отримано 1 трлн 310,7 млрд грн, що більше за видатки на національну безпеку й оборону (1 трлн 255,5 млрд гривень).

Від міжнародних партнерів до загального фонду державного бюджету надійшло кредитів (позик) і грантів у сумі 1 трлн 194,3 млрд грн, або 47,7 відс. надходжень цього фонду. Це дало змогу забезпечити здійснення решти першочергових витрат, насамперед на оплату праці працівникам (крім військових) бюджетних установ, соціальний захист і охорону здоров'я.

2. У січні – вересні перевиконано плановий показник доходів державного бюджету на 2023 рік за рахунок отримання 362,9 млрд грн грантів на бюджетну підтримку від МБРР, що в доходах загального фонду державного бюджету на 2023 рік не планувались.

Доходи загального фонду державного бюджету становили 1 трлн 274,9 млрд грн, що більше на 43,6 відс. плану на звітний період і на 3,3 відс. – плану на рік. Без урахування грантів на бюджетну підтримку план доходів загального фонду на січень – вересень 2023 року перевиконано на 24,4 млрд грн, або 2,8 відсотка.

3. Більшу частину доходів державного бюджету становили власні надходження бюджетних установ, гранти від міжнародних партнерів і кошти, сплачені НБУ, тоді як податкові надходження й інші доходи, адміністрування яких здійснюється ДПС і Держмитслужбою, – менше половини загального обсягу доходів.

Частка доходів, адміністрування яких здійснюється ДПС, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшилась на 15,4 відс. пункту, доходів, адміністрування яких здійснюється Держмитслужбою, – не змінилась.

Водночас частка власних надходжень бюджетних установ зросла в 2,9 раза до 30,6 відсотка.

Власні надходження бюджетних установ у сумі 617,9 млрд грн становили 83,3 відс. доходів спеціального фонду загалом. При цьому 94,5 відс. власних надходжень бюджетних установ – це надходження з інших джерел, а саме благодійні внески, гранти і дарунки, а також надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів. Найбільше цих коштів отримали:

Міноборони – 540,6 млрд грн, або 92,6 відс. загального обсягу надходжень бюджетних установ з інших джерел;

МВС – 21,0 млрд грн, або 3,6 відсотка.

Зокрема, 85,7 відс. надходжень Міноборони з інших джерел становили надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів у сумі 463,3 млрд грн, 14,3 відс. – благодійні внески, гранти і дарунки в сумі 77,3 млрд гривень.

МВС отримало благодійних внесків, грантів і дарунків на суму 17,4 млрд грн, що становило 82,9 відс. надходжень цього міністерства з інших джерел, з них Державною службою України з надзвичайних ситуацій – 5,7 млрд грн, Адміністрацією Держприкордонслужби – 5,4 млрд грн, Нацгвардією – 3,6 млрд грн, Національною поліцією України – 2,2 млрд гривень. Надходження до МВС від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів становили 3,6 млрд гривень.

4. Від міжнародних партнерів до загального фонду державного бюджету отримано:

831,4 млрд грн кредитів (позик), або 84,6 відс. плану на січень – вересень і 53,6 відс. плану на рік;

362,9 млрд грн грантів (дарунків), що не збільшують боргового навантаження і не потребують повернення й обслуговування.

З урахуванням грантів надходження до загального фонду від міжнародних партнерів на 21,6 відс. більші плану на звітний період.

5. Внутрішні запозичення становили 388,2 млрд грн, або 100,0 відс. плану на звітний період і 89,2 відс. плану на рік, за рахунок придбання ОВДП передусім банками. При цьому, на відміну від відповідного періоду попереднього року, НБУ не придбавав Військових облігацій.

6. Видатків загального фонду державного бюджету проведено у сумі 2 трлн 118,6 млрд грн, що на 157,6 млрд грн, або 6,9 відс., менше плану на звітний період. Це насамперед спричинено незавершенням закупівель на придбання

товарів, робіт і послуг для потреб обороноздатності та безпеки держави, проведенням видатків у межах фактичних зобов'язань для надання медичних та соціальних послуг.

7. За рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії проведено видатків у сумі 25,8 млрд грн, або 58,1 відс. плану на звітний період і 41,9 відс. плану на рік.

8. Не забезпечено використання коштів, що надійшли до спеціального фонду державного бюджету як добровільні внески від фізичних і юридичних осіб на рахунки для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки й оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги, відкриті в НБУ. Це насамперед спричинено тривалим прийняттям нормативно-правових актів, необхідних для використання цих коштів. У звітному періоді такі надходження становили 1,6 млрд грн, з яких використано 0,3 млрд гривень.

9. У січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2022 року, видатки державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам збільшилися на 37 відс., що, зокрема, спричинено необхідністю здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих територіях і заходів з ліквідації наслідків російської військової агресії.

Водночас ці видатки на 14,6 млрд грн, або 9,4 відс., менші плану на січень – вересень 2023 року, оскільки не розпочато надання субвенцій за 3-ма бюджетними програмами на суму 5,2 млрд грн і за 8-ма бюджетними програмами надано трансфертів менше плану на 9,4 млрд грн, або 11,3 відсотка.

10. У січні – вересні цього року державний бюджет виконано з дефіцитом у сумі 802,6 млрд грн, або 45,4 відс. плану на рік, при цьому загальний фонд – з дефіцитом 836,2 млрд грн, або 54,2 відс. плану на рік, спеціальний – з профіцитом 33,6 млрд грн, при запланованому на рік дефіциті в сумі 225,0 млрд гривень.

11. Загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу за рахунок насамперед перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення зобов'язань збільшився на 20,0 відс. – до 4 трлн 886,1 млрд гривень.

Збільшились, порівняно з відповідним періодом попереднього року, витрати на погашення й обслуговування державного і гарантованого державою боргу на 25,7 відс. – до 534,4 млрд грн, що на 31,3 млрд грн, або 5,5 відс., менше плану на звітний період.

I. Оцінка основних показників економічної діяльності

1.1. Відмінність окремих фактичних макропоказників від прогнозних, врахованих у розрахунках показників державного бюджету на 2023 рік, призвела, за оцінкою Рахункової палати, до недонадходження 60,8 млрд грн доходів і водночас менших на 35,0 млрд грн витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких видатків.

Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2022 – 2024 роки, схвалений постановою КМУ від 31 травня 2021 року № 586, є чинним. Водночас у розрахунках показників проекту державного бюджету на 2023 рік та при їх доопрацюванні до другого читання враховано очікувані основні прогнозні макропоказники й окремі припущення Мінекономіки¹ (таблиця 1).

Таблиця 1

Окремі основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2023 рік

Показники	Прогноз (постанова КМУ від 31 травня 2021 року № 586)	Очікувані прогнозні показники Мінеко- номіки	Січень - вересень, факт
1. Валовий внутрішній продукт: відс. до попереднього року	104,7	103,2	105,3 ²
2. Індекс споживчих цін: до грудня попереднього року, відс. у середньому до відповідного періоду попереднього року, відс.	105,3	128,0	103,0
	106,0	128,4	115,7
3. Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млн дол. США	-10 623	- 15 293	- 28 004
4. Експорт товарів і послуг, у відс. до відповідного періоду попереднього року	107,7	107,2	88,7
5. Імпорт товарів і послуг, у відс. до відповідного періоду попереднього року	109,4	101,0	112,4
6. Обмінний курс гривні (в середньому за період): за долар США за євро		42,2	36,57
		44,31 ³	39,62

¹ Листи від 31.08.2022 № 3011-05/62642-03 і від 29.10.2022 № 3011-05/72231-03.

² За попередньою оперативною оцінкою Мінекономіки.

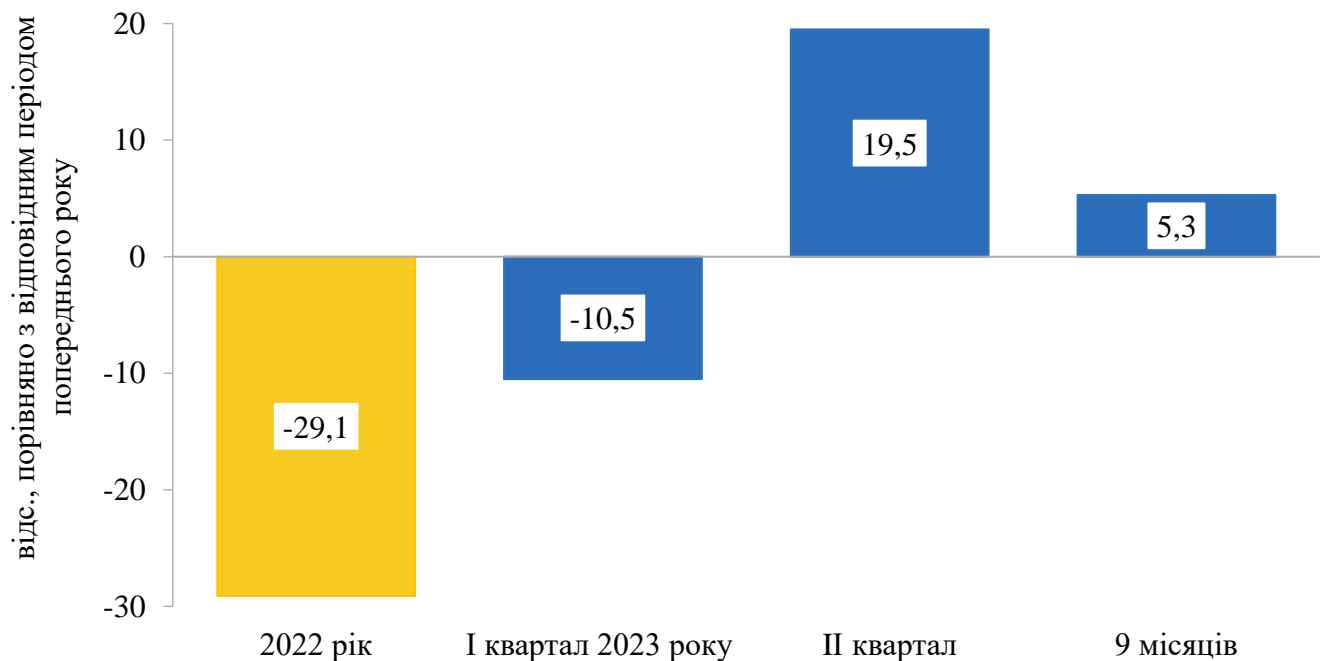
³ За інформацією Мінфіну.

Мінливість соціально-економічної ситуації, що пов'язана з широкомасштабним російським вторгненням в Україну, призводить до ускладнення оцінки перспектив економіки до кінця 2023 року.

Так, МВФ втретє переглянув прогноз зростання економіки у 2023 році, покращивши прогноз зростання реального ВВП України за підсумками цього року до 2,0 відс.⁴, тоді як квітнева оцінка прогнозу – падіння економіки на 3,0 відсотка. Світовий банк очікує зростання на 3,5 відс.⁵, тоді як ще у квітні лише на 2,0 відсотка.

За попередніми оперативними оцінками Мінекономіки, зростання реального ВВП у січні – вересні 2023 року оцінюється на рівні 5,3 відсотка. Зростання економіки у звітному періоді ґрунтується насамперед на статистичному ефекті низької бази порівняння. За оцінкою Рахункової палати, надпрогнозоване зростання ВВП сприяло збільшенню обсягів окремих доходів державного бюджету на 27,9 млрд гривень.

Діаграма 1. Зміна реального ВВП

⁴ „Огляд світової економіки” (WEO), жовтень 2023 року, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/10/10/world-economic-outlook-october-2023>.

⁵ „Економічний огляд регіону Європи та Центральної Азії”, опублікований у жовтні 2023 року, <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2023/10/05/economic-activity-in-europe-and-central-asia-improves-but-growth-lags-pre-pandemic-levels>.

На зростання економіки у 2023 році вплинуло, зокрема:

збільшення державних витрат (на 57,6 відс. більше, ніж у січні – вересні 2022 року);

підтримка міжнародних партнерів (у січні – вересні фінансова підтримка від МФО і країн-партнерів (позики і гранти) на 87,1 відс. більше, ніж у відповідному періоді попереднього року);

збільшення урожаю (до початку жовтня намолочено 46,7 млн тонн зерна нового врожаю, у відповідному періоді 2022 року – 26,4 млн тонн).

При цьому стримуючими факторами для зростання економіки залишаються, зокрема:

військові ризики;

руйнування виробничих потужностей окремих підприємств;

логістичні обмеження для експортерів.

1.1.1. Вартісний обсяг імпорту товарів у звітному періоді, порівняно з відповідним періодом попереднього року, за попередніми даними НБУ зріс на 19,2 відсотка. Збільшення імпорту стало одним із чинників додаткових надходжень до державного бюджету, що, за оцінкою Рахункової палати, загалом становили 59,4 млрд гривень.

Імпорт товарів, порівняно із січнем – вереснем попереднього року, за всіма основними товарними групами, крім мінеральних продуктів, зріс, зокрема:

продукції машинобудування – на 36,2 відс. (насамперед, за даними Держмитслужби, за рахунок імпорту автомобілів легкових та інші моторних транспортних засобів);

чорних металів і виробів з них – на 33,4 відс.;

продукції хімічної промисловості – на 21,8 відс.;

продовольчих товарів і сировини для їх виробництва – на 17,2 відсотка.

Імпорт мінеральних продуктів зменшився на 15,9 відс., насамперед нафти та нафтопродуктів.

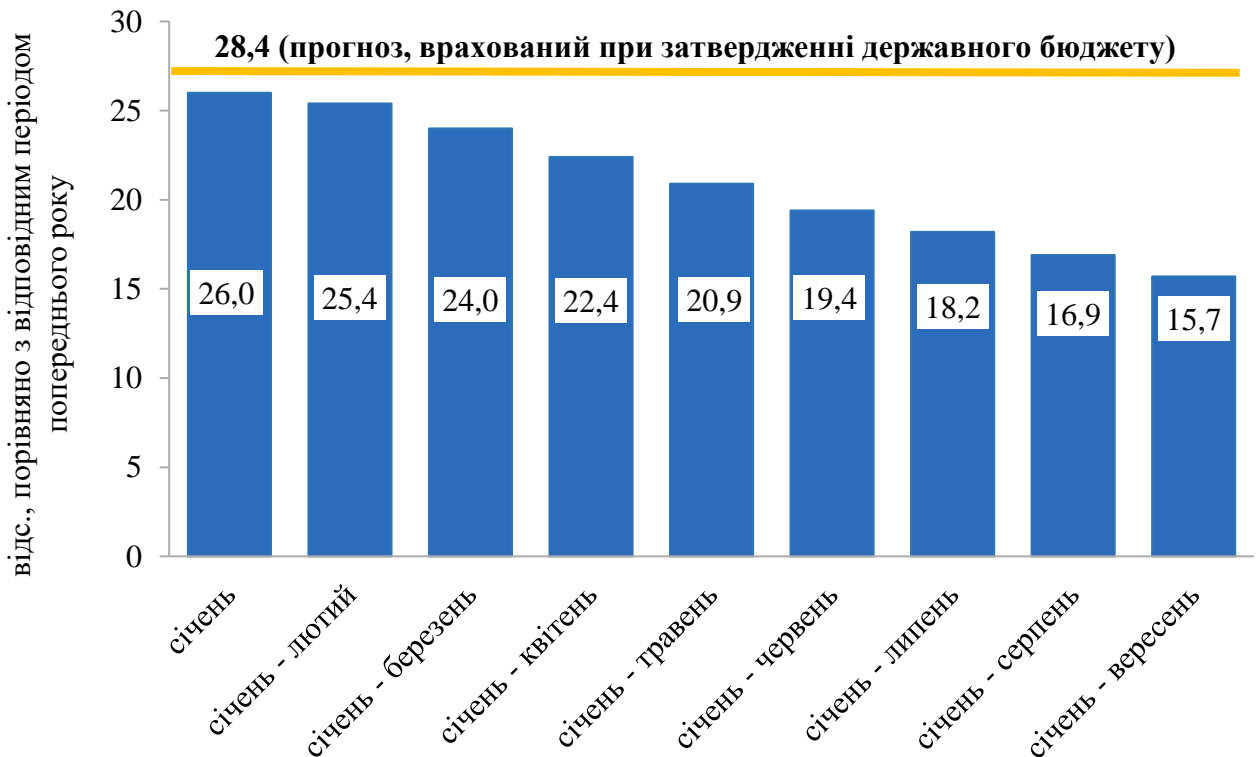
1.1.2. Відмінність фактичного середнього офіційного курсу гривні від прогнозного призвела, за оцінкою Рахункової палати, до недонадходження окремих доходів державного бюджету на 112,8 млрд грн і водночас менших на 29,8 млрд грн витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких інших видатків.

У січні – вересні 2023 року середній офіційний курс гривні до долара США становив 36,57 грн за дол. США⁶, до євро – 39,62 грн за євро, тоді як визначення окремих показників державного бюджету на цей рік здійснено з урахуванням обмінного курсу 42,2 і 44,31 грн за дол. США і євро відповідно, що спричинило недонадходження окремих доходів і водночас менші витрати на погашення й обслуговування боргу та деяких інших видатків.

З використанням офіційного курсу гривні до долара США та євро у звітному періоді обчислювалося 36,8 відс. обсягу доходів державного бюджету і визначалися витрати державного бюджету на погашення зовнішнього і частини внутрішнього боргу, номінованого в іноземній валюті, а також деякі видатки державного бюджету, сумарна частка яких становила 6,4 відс. витрат державного бюджету.

1.1.3. Наслідком нижчого від прогнозованого зростання цін стало недонадходження доходів державного бюджету, за оцінкою Рахункової палати, у сумі 35,3 млрд грн і водночас економія видатків на обслуговування державного боргу – 5,2 млрд гривень.

Діаграма 2. З початку року інфляція знижувалася більше, ніж очікувалося

⁶ Зафіксовано постановою Правління НБУ від 21 липня 2022 року № 154 „Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18”.

Споживчі ціни у вересні 2023 року до грудня 2022 року зросли на 3,0 відс. при прогнозі, врахованому при затвердженні державного бюджету, 28,0 відсотка. Найбільше подорожчали електроенергія – на 69,7 відс., м'ясо і м'ясопродукти – на 13,3 відс., послуги освіти – на 12,4 відс., ресторанів і готелів – на 10,0 відс., амбулаторій – на 9,5 відс., алкогольні напої, тютюнові вироби – на 8,7 відс., послуги залізничного пасажирського транспорту – на 6,8 відс., безалкогольні напої – на 6,7 відс., прибирання сміття – на 5,3 відсотка. Водночас знизилися ціни на овочі – на 29,9 відс., яйця – на 28,5 відс., соняшникову олію – на 8,5 відсотка.

1.1.4. У січні – вересні 2023 року обсяг приватних грошових переказів у 2,9 рази перевищив обсяг прямих іноземних інвестицій. У третьому кварталі 2023 року приплив прямих іноземних інвестицій, порівняно з другим, зменшився.

У звітному періоді, за попередніми даними НБУ, приплив прямих іноземних інвестицій становив 3 029 млн дол. США, з яких 78,8 відс. (2 387 млн дол. США) – реінвестовані доходи підприємств з іноземними інвестиціями. У відповідному періоді попереднього року мав місце їх відтік у сумі 41 млн дол. США.

Приплив прямих іноземних інвестицій зменшився з 1 304 млн дол. США у другому кварталі до 580 млн дол. США в третьому кварталі, або на 55,5 відсотка.

Обсяг приватних грошових переказів, що надійшли в Україну із-за кордону, порівняно з січнем – вереснем 2022 року, за попередніми даними НБУ, зменшився на 8,3 відс. і становив 8 678 млн дол. США.

II. Доходи державного бюджету

2.1. Плановий показник доходів державного бюджету на 2023 рік перевиконано у січні – вересні.

У звітному періоді доходи державного бюджету становили 2 трлн 16,5 млрд грн, або 100,3 відс. плану на рік (2 трлн 9,9 млрд грн), у тому числі загального фонду – 1 трлн 274,9 млрд грн, або 103,3 відс. плану на рік (1 трлн 233,8 млрд грн), спеціального – 741,6 млрд грн, або 95,5 відс. (776,1 млрд гривень). Без урахування грантів від МБРР на бюджетну підтримку, доходи державного бюджету становили 82,3 відс. плану на 2023 рік.

Виконання плану доходів державного бюджету в січні – вересні наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Виконання плану доходів державного бюджету, млрд грн

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план на 2023 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – вересень	виконано	відс. виконання
ВСЬОГО ДОХОДІВ	2 010	2 016	100,3	888	1 275	143,6
із них:						
1. ПДФО	180	125	69,4	123	125	101,7
2. Податок на прибуток підприємств	111	106	95,9	83	106	127,2
3. Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	93	46	49,4	65	46	71,1
4. Акцизний податок із вироблених в Україні підакцизних товарів	64	69	107,7	45	61	135,5
5. Акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів	80	56	69,6	22	19	87,0
6. ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	228	146	64,3	162	146	90,5
7. ПДВ із ввезених на митну територію України товарів	395	261	66,1	272	261	95,9
8. Ввізне мито	35	29	82,2	18	22	120,2
9. Частина чистого прибутку державних підприємств і дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність	26	32	122,4	25,7	32	125,1
10. Кошти, що перераховуються НБУ	71	72	100,6	35,5	35,9	101,2
11. Власні надходження бюджетних установ	642	618	96,3	–	–	–
12. Надходження від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	1	363	318 р.б.	–	–	–

Перевиконання станом на 01 жовтня 2023 року плану доходів загального фонду (на 41,1 млрд грн) і державного бюджету загалом (на 6,6 млрд грн) забезпечено насамперед за рахунок отримання 362,9 млрд грн грантів на бюджетну підтримку від міжнародних партнерів, що в доходах загального фонду державного бюджету на 2023 рік не планувались.

Крім того, перевиконано план на 2023 рік, зокрема, за надходженнями:

акцизного податку з виробленого в Україні пального – на 7,6 млрд грн, або у 8,7 раза;

частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, та дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, – на 5,9 млрд грн, або 22,4 відс.;

збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів – на 1,6 млрд грн, або у 5,0 раза;

плати за користування кредитами (позиками), залученими державою, – на 1,5 млрд грн, або у 2,6 раза;

коштів до Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю – на 0,3 млрд грн, або у 3,5 раза.

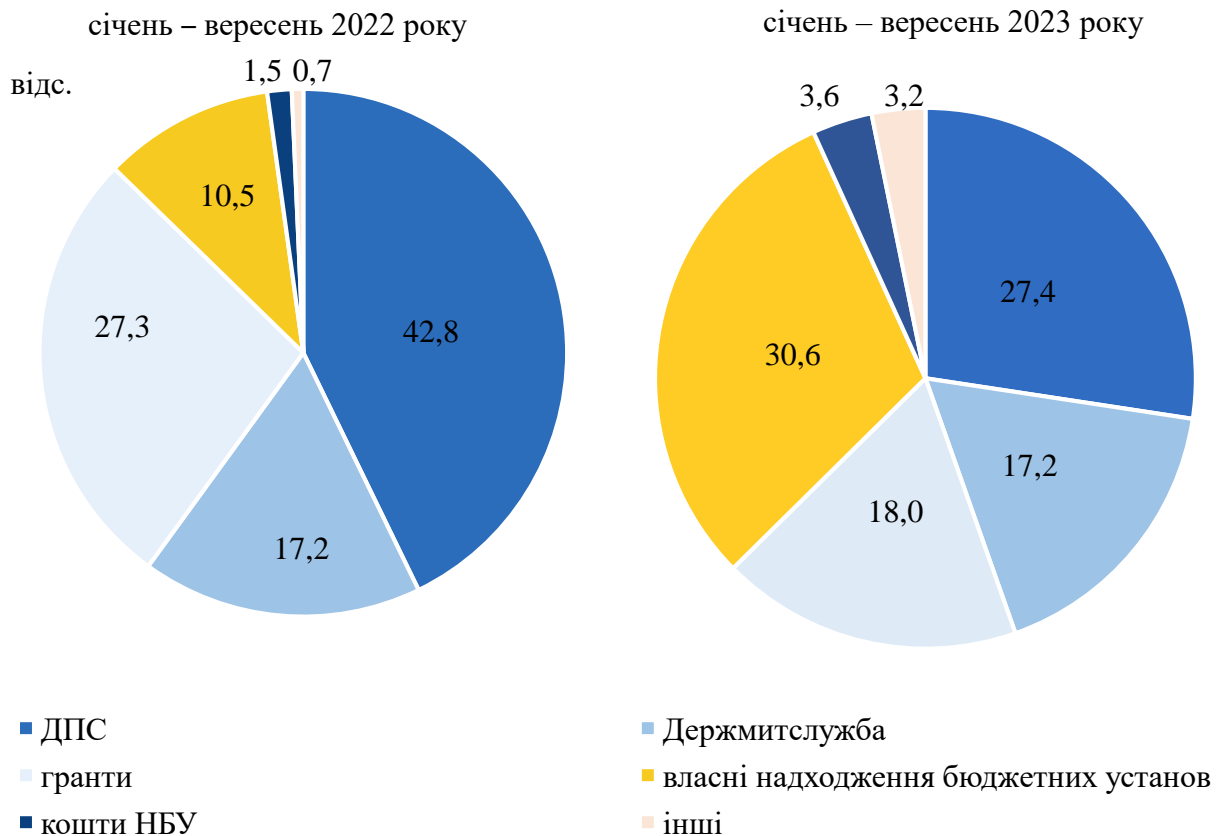
Податковий борг суб'єктів господарювання перед державним бюджетом (без податкового боргу з митних платежів) із початку року зменшився на 7,9 млрд грн, або 7,1 відс., – до 103,7 млрд грн, насамперед за рахунок скорочення на 8,1 млрд грн, або 82,6 відс., заборгованості платників рентної плати за користування надрами для видобування природного газу. Сума наявних на кінець звітного періоду розстрочених і відстрочених грошових зобов'язань (податкового боргу) становила 1,0 млрд грн, що на 145,0 млн грн, або 12,3 відс., менше, ніж на початок 2023 року. У січні – вересні суб'єктам господарювання списано 7,0 млрд грн податкового боргу, що на 6,1 млрд грн, або в 7,9 раза, більше, ніж у відповідному періоді 2022 року. За інформацією ДПС, 3,8 млрд грн списано штрафних санкцій за порушення законодавства щодо обігу готівки і застосування реєстраторів розрахункових операцій платнику, визнаному у червні 2023 року банкрутом.

Сума переplat податків і зборів до державного бюджету з початку року збільшилась на 53,0 млрд грн, або у 2,0 раза, – до 106,6 млрд грн, насамперед за рахунок платежів, що сплачені до державного бюджету на звітну дату і будуть нараховані в наступних звітних періодах, які зросли на 51,5 млрд грн, або в 2,7 раза, – до 81,6 млрд гривень. Таке збільшення відбулось за рахунок передусім сплачених і не нарахованих на звітну дату сум ПДВ із вироблених в Україні товарів, які зросли на 28,7 млрд грн, або в 38,2 раза, що зумовлено перенесенням терміну

сплати цього податку за серпень 2023 року з вихідного дня 30.09.2023 на 02.10.2023 – операційний день, що настав за таким вихідним днем⁷. Надміру сплачені грошові зобов'язання платників податків з початку року збільшились на 1,5 млрд грн, або 6,5 відс., – до 25,0 млрд гривень.

2.2. У січні – вересні 2023 року більшу частину доходів державного бюджету становили власні надходження бюджетних установ, гранти від міжнародних партнерів і кошти, сплачені НБУ, тоді як податкові надходження й інші доходи, адміністрування яких здійснюється ДПС і Держмитслужбою, становили менше половини загального обсягу доходів.

Діаграма 3. Структура доходів державного бюджету

Доходи, адміністрування яких здійснюється ДПС, становили 553,3 млрд грн і, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшились на 3,2 відс., тоді як їх частка у доходах державного бюджету зменшилась на 15,4 відс. пункту.

Доходи, адміністрування яких здійснюється Держмитслужбою, становили 346,4 млрд грн, що більше, ніж у січні – вересні 2022 року, на 60,7 відс., їх частка у доходах державного бюджету не змінилась.

⁷ Згідно з пунктом 57.1 статті 57 Податкового кодексу України.

Водночас частка власних надходжень бюджетних установ зросла в 2,9 раза до 30,6 відсотка.

Серед інших доходів субвенція з місцевих бюджетів державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів становила 16,6 млрд грн, що більше, ніж у відповідному періоді попереднього року на 12,6 млрд грн, або в 4,1 раза.

2.3. Плановий на січень – вересень показник доходів загального фонду становив 71,9 відс. плану на рік і без урахування грантів на бюджетну підтримку перевиконаний на 24,4 млрд грн, або 2,8 відсотка.

Загалом сума перевиконання окремих доходів загального фонду державного бюджету у січні – вересні, без урахування грантів, становила 78,9 млрд грн, зокрема:

податку на прибуток підприємств – 22,7 млрд грн, або 27,2 відс.;

акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) – 15,9 млрд грн, або 35,5 відс., насамперед за рахунок податку з тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – 13,9 млрд грн, або 42,9 відс.;

частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, та дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, – 6,5 млрд грн, або 25,1 відс.;

звізного мита – 3,7 млрд грн, або 20,2 відс., при цьому імпорт товарів у січні – вересні зріс на 19,2 відс. при прогнозованому на 2023 рік зменшенні на 5,2 відс., водночас курс гривні до долара США на 13,3 відс. міцніший, ніж прогнозувалось;

ПДФО – 2,1 млрд грн, або 1,7 відс., при цьому 20,8 відс. надходжень цього податку становив податок з грошового забезпечення військовослужбовців;

збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів – 1,7 млрд грн, або у 7,2 раза.

Водночас не виконано планових показників загалом на суму 54,4 млрд грн, зокрема:

рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення – на 18,8 млрд грн, або 28,9 відс., зокрема рентної плати за користування надрами для видобування природного газу – на 14,9 млрд грн, або 29,4 відс., при меншій на 61,8 відс. фактичній ціні реалізації природного газу у звітному періоді (15,3 тис. грн за 1 тис м³), ніж враховано в прогнозних розрахунках бюджету на 2023 рік

(40,0 тис грн за 1 тис м³), і рентної плати за користування надрами для видобування залізних руд – на 2,4 млрд грн, або 61,2 відс.;

ПДВ із вироблених в Україні товарів з урахуванням бюджетного відшкодування – на 15,3 млрд грн, або 9,5 відс., зокрема внаслідок нижчих темпів зростання середніх споживчих цін, які у січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2022 року, збільшились на 15,7 відс., тоді як прогнозне зростання на 2023 рік – 28,4 відс.;

ПДВ із ввезених на митну територію України товарів – на 11,0 млрд грн, або 4,1 відс., за рахунок міцнішого на 13,3 відс., ніж прогнозувалось, курсу гривні до долара США;

акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) – на 2,9 млрд грн, або 13,0 відс., за рахунок податку з тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – на 4,1 млрд грн, або 19,6 відсотка.

2.4. У січні – вересні доходи спеціального фонду становили 36,8 відс. доходів державного бюджету загалом, тоді як у січні – вересні 2022 року – 12,5 відсотка. Таке збільшення відбулось насамперед за рахунок власних надходжень бюджетних установ.

Власні надходження бюджетних установ у сумі 617,9 млрд грн становили 83,3 відс. доходів спеціального фонду загалом. При цьому 584,1 млрд грн, або 94,5 відс. власних надходжень бюджетних установ, – це надходження з інших джерел, а саме благодійні внески, гранти і дарунки, а також надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів. Найбільше цих коштів отримали:

Міноборони – 540,6 млрд грн, або 92,6 відс. загального обсягу надходжень бюджетних установ з інших джерел;

МВС – 21,0 млрд грн, або 3,6 відсотка.

Зокрема, 85,7 відс. надходжень Міноборони з інших джерел становили надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів у сумі 463,3 млрд грн, 14,3 відс. – благодійні внески, гранти і дарунки в сумі 77,3 млрд гривень.

МВС отримало благодійних внесків, грантів і дарунків на суму 17,4 млрд грн, що становило 82,9 відс. надходжень цього міністерства з інших джерел, з них Державною службою України з надзвичайних ситуацій – 5,7 млрд грн, Адміністрацією Держприкордонслужби – 5,4 млрд грн, Нацгвардією – 3,6 млрд грн, Національною поліцією України – 2,2 млрд гривень. Надходження до МВС від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів становили 3,6 млрд гривень.

У січні – вересні цього року 6,0 відс. доходів спеціального фонду становили надходження фонду ліквідації наслідків збройної агресії, створеного у 2023 році відповідно до статей 11, 14 та 29 Закону, до складу якого зараховано:

35,9 млрд грн, перерахованих НБУ відповідно до Закону України від 20 травня 1999 року № 679-XIV „Про Національний банк України”;

8,8 млрд грн, отриманих у зв’язку з виконанням Закону України від 03 березня 2022 року № 2116-IX „Про основні засади примусового вилучення в Україні об’єктів права власності Російської Федерації та її резидентів”;

0,1 млрд грн, отриманих у зв’язку з виконанням Закону України від 14 серпня 2014 року № 1644-VII „Про санкції”.

Також у січні – вересні відповідно до пункту 56 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” БКУ до доходів спеціального фонду державного бюджету зараховано 1,6 млрд грн, отриманих державними органами як добровільні внески (благодійні пожертви) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права на рахунок, відкритий у НБУ, для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки й оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги⁸.

2.5. Збільшення, порівняно з відповідним періодом 2022 року, обсягу бюджетного відшкодування ПДВ у 2,0 раза забезпечило зменшення накопичених обсягів невідшкодованого ПДВ.

Так, суми ПДВ, заявлені до відшкодування після запровадження воєнного стану, платники почали отримувати на поточні рахунки переважно з серпня 2022 року, що призвело до зростання залишку невідшкодованого платникам ПДВ до 40,1 млрд грн станом на кінець 2022 року.

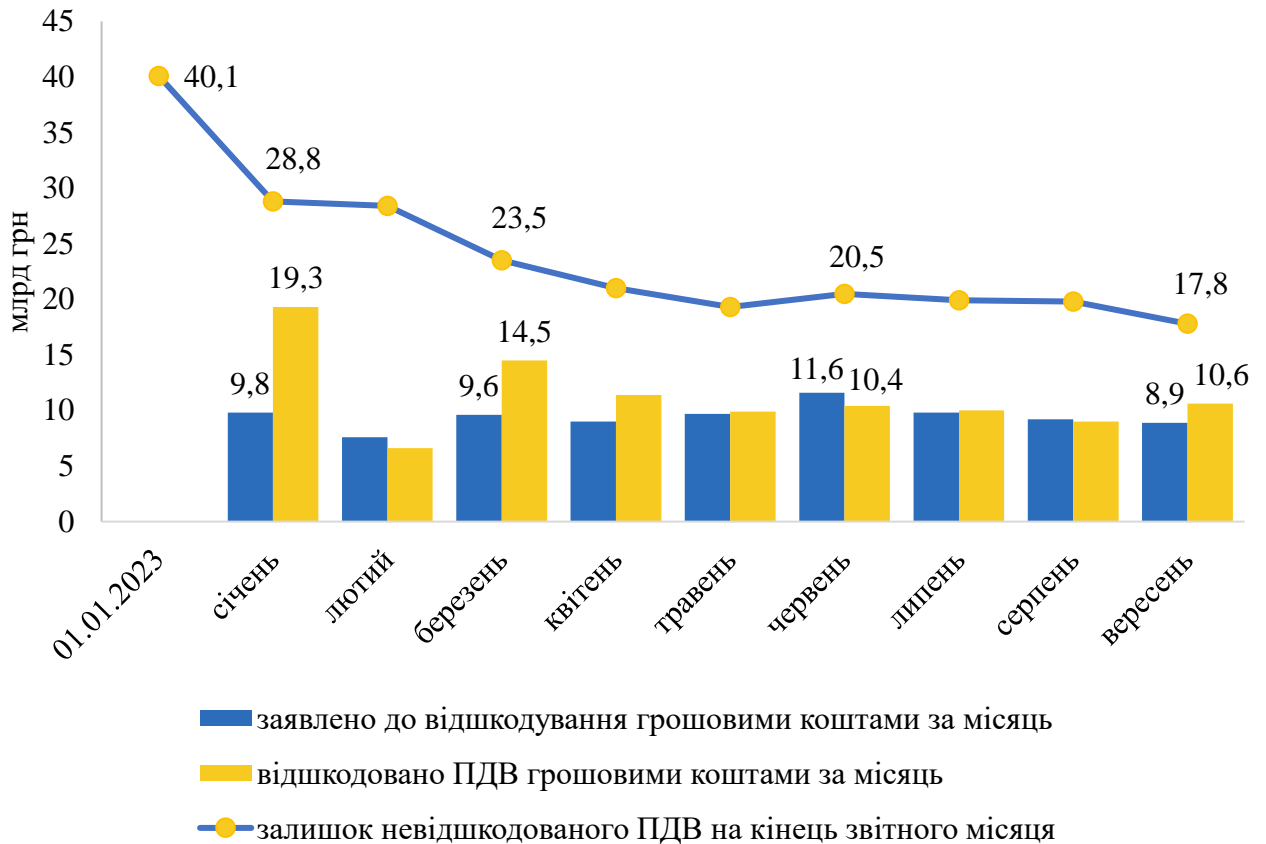
У січні – вересні 2023 року платниками ПДВ заявлено до відшкодування на поточний рахунок на 5,3 млрд грн, або 6,6 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Бюджетне відшкодування на поточний рахунок платників ПДВ у січні – вересні цього року на 49,7 млрд грн, або 95,6 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. У результаті залишок невідшкодованого платникам ПДВ із початку року скоротився на 22,2 млрд грн, або 55,5 відсотка.

При цьому відповідно до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою КМУ від 09 червня 2021 року № 590, бюджетне відшкодування ПДВ в особливому режимі здійснюється Казначейством з

⁸ Закон України від 11 квітня 2023 року № 3035-IX „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України”.

урахуванням ресурсної забезпеченості ЄКР після проведення деяких видатків, зокрема на національну безпеку й оборону і здійснення заходів правового режиму воєнного стану.

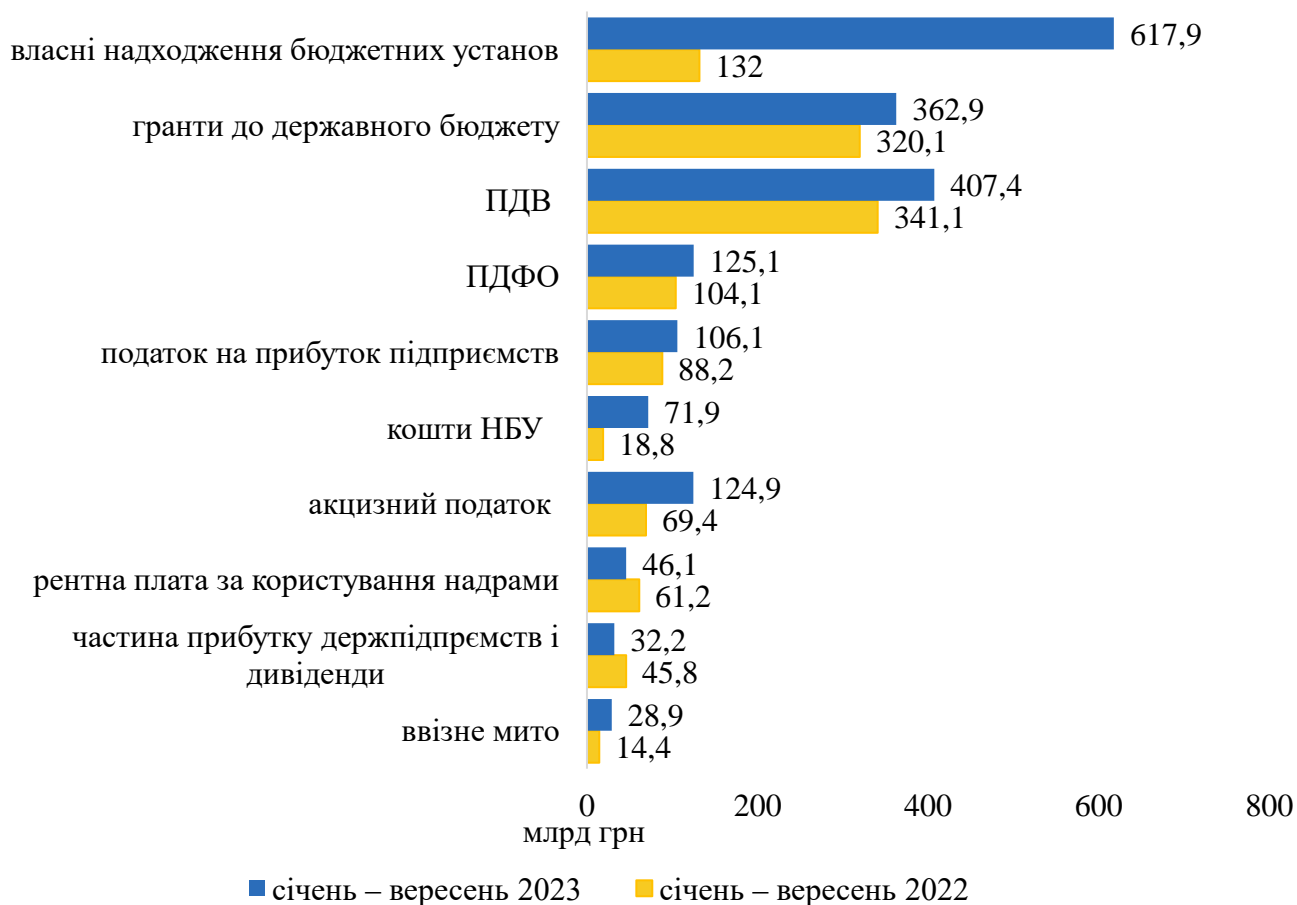
Діаграма 4. Залишок невідшкодованого ПДВ протягом січня – вересня 2023 року скоротився вдвічі

2.6. Збільшення доходів державного бюджету у січні – вересні 2023 року зумовлено насамперед збільшенням обсягів благодійних внесків і грантів до державного бюджету, імпорту товарів, грошового забезпечення військовослужбовців, коштів НБУ.

Доходи державного бюджету у січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2022 року, збільшилися на 764,6 млрд грн, або 61,1 відс., у тому числі загального фонду – на 180,1 млрд грн, або 16,5 відс., спеціального – на 584,5 млрд грн, або 4,7 раза.

Діаграма 5. Доходи державного бюджету у січні – вересні 2022 і 2023 років

Найбільше у січні – вересні, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зросли надходження:

власних надходжень бюджетних установ – на 485,9 млрд грн, або в 4,7 раза, у тому числі за рахунок власних надходжень бюджетних установ з інших джерел (благодійні внески, гранти та дарунки, надходження, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів), що збільшилися на 475,7 млрд грн, або в 5,4 раза, надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством, – на 10,2 млрд грн, або 43,2 відс.;

ПДВ із ввезених на митну територію України товарів – на 90,1 млрд грн, або 52,7 відс., при девальвації гривні до долара США на 18,2 відс. і зростанні імпорту товарів на 19,2 відс., крім того, у квітні – червні 2022 року діяли звільнення від оподаткування ПДВ при ввезенні товарів на митну територію України⁹;

⁹ Закон України від 24 березня 2022 року № 2142-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану”.

коштів, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України „Про Національний банк України”, – на 53,1 млрд грн, або в 3,8 раза;

грантів (дарунків), що надійшли до державного бюджету від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, – на 42,8 млрд грн, або 13,4 відс.;

акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) – на 27,8 млрд грн, або 66,9 відс., найбільше – податку з тютюнових виробів, рідин, які використовуються в електронних сигаретах, що зумовлено, зокрема:

збільшенням на 34,8 відс., порівняно з відповідним періодом попереднього року, обсягів реалізації сигарет на внутрішньому ринку;

підвищенням ставок акцизного податку на тютюнові вироби на 20,0 відс¹⁰;

акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) – на 27,7 млрд грн, або в 2,0 раза, зокрема податку з ввезеного пального – на 22,9 млрд грн, або в 4,4 раза, що спричинено оподаткуванням з 17 березня по 30 вересня 2022 року бензину, дизельного палива та скрапленого газу за нульовими ставками¹¹;

ПДФО – на 20,9 млрд грн, або 20,1 відс., з них за рахунок податку з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями й особами рядового і начальницького складу, – на 7,9 млрд грн, або 43,7 відс.;

податку на прибуток підприємств – на 17,9 млрд грн, або 20,3 відс.;

ввізного мита – на 14,5 млрд грн, або в 2,0 раза, що зумовлено насамперед звільненням у квітні – червні 2022 року від оподаткування товарів, які ввозилися на митну територію України підприємствами для вільного обігу¹², а також девальвацією гривні до долара США на 18,2 відс. та зростанням імпорту товарів на 19,2 відсотка.

Водночас зменшились у січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2022 року, зокрема, надходження:

ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування – на 23,8 млрд грн, або 14,0 відс., за рахунок

¹⁰ Закон України від 07 грудня 2017 року № 2245-VIII „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році”.

¹¹ Закон України від 15 березня 2022 року № 2120 -IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану”.

¹² Закон України від 24 березня 2022 року № 2142-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану”.

збільшення у звітному періоді обсягу бюджетного відшкодування платникам ПДВ на 49,7 млрд грн, разом з тим без урахування відшкодованих сум надходження цього податку зросли на 25,9 млрд грн, або 11,7 відс., при зростанні середніх споживчих цін у січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2022 року, на 15,7 відс.;

рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення – на 15,1 млрд грн, або 24,6 відс., за рахунок насамперед рентної плати для видобування природного газу – на 10,5 млрд грн, або 22,6 відс., за умови нижчої на 52,1 відс. ціни реалізації природного газу, рентної плати для видобування залізних руд – на 4,4 млрд грн, або 74,6 відс., за умов зменшення видобутку залізної руди на 43,8 відс.;

частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, та дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, – на 13,6 млрд грн, або 29,7 відс., зокрема АТ КБ „Приватбанк” за результатами діяльності у 2022 році перерахувало до державного бюджету у звітному періоді дивідендів на державну частку менше, ніж за результатами 2021 року, на 3,9 млрд грн, або 13,8 відс., ПрАТ „Укргідроенерго” – на 2,3 млрд грн, або 52,0 відсотка.

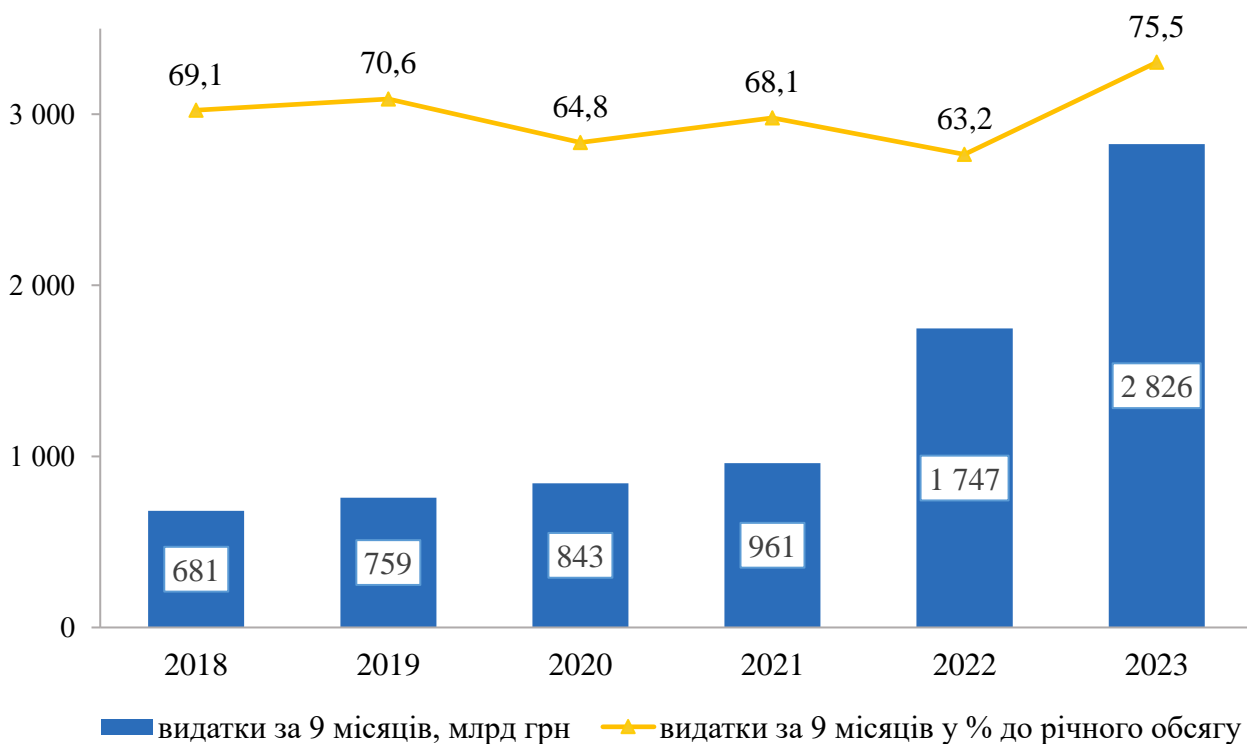
III. Видатки державного бюджету та кредитування

3.1. У січні – вересні 2023 року видатків державного бюджету проведено у сумі 2 трлн 825,6 млрд грн, або 75,5 відс. плану на рік, із них видатки загального фонду становили 2 трлн 118,6 млрд грн, або 93,1 відс. плану на звітний період та 76,1 відс. плану на рік. В умовах воєнного стану видатки державного бюджету на 61,9 відс. більші, ніж у відповідному періоді попереднього року, насамперед на здійснення заходів з обороноздатності та безпеки держави.

Частка видатків на національну безпеку й оборону у звітному періоді становила 65,2 відс. загального обсягу видатків державного бюджету, у відповідному періоді попереднього року – 53,7 відсотка.

При цьому рівень виконання у звітному періоді плану на рік на 12,3 відс. пункту вищий, ніж у цьому періоді 2022 року (63,2 відс.) та на 8,3 відс. пункту від середньої частки видатків у січні – вересні в обсязі за рік загалом у 2018 – 2022 роках (67,2 відсотка).

Діаграма 6. Видатки державного бюджету у січні – вересні 2018 – 2023 років

Інформацію про виконання у січні – вересні 2023 року плану видатків державного бюджету за функціональною класифікацією видатків і кредитування бюджету наведено в таблиці 3.

Виконання плану видатків державного бюджету, млрд грн

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план на 2023 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – вересень	виконано	відс. виконання
ВСЬОГО ВИДАТКІВ	3 743	2 826	75,5	2 276	2 119	93,1
із них:						
1. Загальнодержавні функції	338	204	60,4	219	201	91,6
<i>зокрема, обслуговування боргу та виплати за державними деривативами</i>	276	172	62,4	183	172	94,1
2. Оборона	1 808	1 511	83,6	1031	959	93,0
3. Громадський порядок, безпека та судова влада	484	363	74,9	366	324	88,7
4. Економічна діяльність	169	81	48,1	35	28	80,4
5. Охорона навколишнього природного середовища	6	3	53,0	3	3	87,5
6. Охорона здоров'я	184	128	69,7	126	118	93,4
7. Духовний і фізичний розвиток	13	8	64,4	9	8	88,8
8. Освіта	70	42	59,3	29	27	92,7
9. Соціальний захист і соціальне забезпечення	456	344	75,5	345	339	98,1
<i>зокрема, соціальний захист пенсіонерів</i>	274	204	74,7	204	204	100,0
10. Кошти, що передаються до місцевих бюджетів	206	141	68,1	113	112	99,9

У січні – вересні видатків на:

оборону проведено в 2,2 раза більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, при цьому на грошове забезпечення військовослужбовців – на 59,1 відс. більше;

громадський порядок та безпеку¹³ – на 26,6 відс. більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, при цьому на грошове забезпечення військовослужбовців на 10,8 відс. більше;

економічну діяльність – в 2,1 раза більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, насамперед на дорожнє господарство, паливно-енергетичний комплекс та функціонування Фонду розвитку підприємництва.

¹³ Без врахування видатків на судову владу, кримінально-виконавчу систему.

3.2. Головними розпорядниками бюджетних коштів не забезпечено затвердження 3 відс. паспортів бюджетних програм.

За інформацією Мінфіну і Казначейства, отриманою на запит Рахункової палати, станом на 01.10.2023:

потребували затвердження паспорти за 448-ма бюджетними програмами;
голови розпорядники бюджетних коштів:

надали для погодження Мінфіну 436 паспортів, із них погоджено – 435, повернено на доопрацювання паспорт за бюджетною програмою 2801250 „Витрати Аграрного фонду, пов’язані з комплексом заходів із зберігання, перевезення, переробки та експортом об’єктів державного цінового регулювання державного інтервенційного фонду”;

не подали Казначейству затверджених паспортів за 14-ма бюджетними програмами, що завадило проведенню окремих видатків, передбачених у помісячному розписі асигнувань державного бюджету та надання кредитів із державного бюджету на січень – вересень.

3.3. Видатків загального фонду державного бюджету проведено на 157,6 млрд грн, або 6,9 відс., менше плану на звітний період, насамперед за окремими видатками сектору оборони та безпеки держави, з надання соціальної та медичної допомоги населенню і видатками з обслуговування державного боргу.

У помісячному розписі асигнувань загального фонду Державного бюджету України (за винятком надання кредитів) передбачено виконання у січні – червні 436-ти бюджетних програм¹⁴ на суму 1 трлн 977,7 млрд гривень.

Для виконання цих бюджетних програм Казначейством відкрито бюджетні асигнування загального фонду державного бюджету у запланованому обсязі.

Головні розпорядники бюджетних коштів не розподілили 87,6 млрд грн, або 4,4 відс. відкритих Казначейством асигнувань за окремими видатками на закупівлю товарів робіт і послуг оборонного призначення та надання соціальної допомоги населенню, із них 59,4 млрд грн – Міноборони; 6,2 млрд грн – МВС; 4,8 млрд грн – Мінсоцполітики; 3,1 млрд грн – Мінстратегпром.

Розпорядниками й одержувачами бюджетних коштів не забезпечено використання 56,1 млрд грн, або 3 відс. направлених відкритих асигнувань, при цьому 42,1 млрд грн – Держспецзв’язком, МВС і Міноборони.

¹⁴ Без урахування видатків на міжбюджетні трансферти, обслуговування державного боргу і за бюджетною програмою 3511030 „Резервний фонд”.

У результаті заплановані на січень – вересень видатки загального фонду:

не здійснювалися за 28-ма бюджетними програмами 19-ти головних розпорядників бюджетних коштів на суму 4 млрд грн;

проведені у запланованих обсягах за 23-ма бюджетними програмами на суму 219,0 млрд грн, з яких 203,9 млрд грн на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок і підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів ПФУ;

проведені за 385-ма бюджетними програмами менше плану на суму 139,7 млрд грн, з них найбільше:

Міноборони – на 70,4 млрд грн, або 6,9 відс. плану на звітний період, насамперед на розвиток, закупівлю, модернізацію і ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання, що, за інформацією Міноборони, отриманою на запит Рахункової палати, спричинено, зокрема, незавершенням закупівель товарів, робіт і послуг, зміною потреб ЗСУ залежно від характеру ведення бойових дій;

Держспецв'язку – на 19,6 млрд грн, або 43,7 відс., насамперед на здійснення заходів із забезпечення спеціальною технікою та обладнанням;

МВС – на 17,8 млрд грн, або 6,9 відс., насамперед на забезпечення виконання завдань, функцій і підготовку кадрів Нацгвардії та Держприкордонслужби, що, за інформацією МВС, отриманою на запит Рахункової палати, спричинено, зокрема, здійсненням оплати товарів, у тому числі військової та спеціальної техніки, після їх поставки, а також перенесенням термінів поставок окремих товарів оборонного призначення через збільшення строків їх виготовлення;

МОЗ – на 7,3 млрд грн, або 6,0 відс., насамперед на реалізацію програми державних гарантій медичного обслуговування населення, що, за інформацією МОЗ, отриманою на запит Рахункової палати, спричинено оплатою окремих медичних послуг після першого числа місяця, наступного за звітним;

Мінсоцполітики – на 5,4 млрд грн, або 3,9 відс., насамперед на підтримку малозабезпечених сімей, соціальний захист осіб з інвалідністю та соціальний захист дітей і сім'ї, що спричинено, зокрема, здійсненням видатків у межах фактичних зобов'язань та здійсненням верифікації отримувачів соціальних виплат.

Видатки на обслуговування державного боргу в січні – вересні менші на 10,8 млрд грн, або 5,9 відс., плану на звітний період. За оцінкою Рахункової палати, економії коштів сприяли, насамперед менші, порівняно з врахованими у розрахунках показників державного бюджету на 2023 рік:

середній у січні – вересні 2023 року обмінний курс гривні до іноземних валют, зокрема долара США на 13,3 відс., що зекономило 7,8 млрд грн;

індекс споживчих цін (індекс інфляції) у березні 2023 року до березня 2022 року, що впливає на розрахунок купонних платежів за ОВДП, дохідність за якими прив'язана до рівня індексу споживчих цін¹⁵, що зекономило 5,2 млрд гривень.

Порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшились видатки на обслуговування державного боргу на 66,1 млрд грн, або 62,4 відс., та їх частка у видатках загального фонду з 6,6 до 8,1 відсотка.

3.4. За окремими бюджетними програмами не розпочато проведення запланованих на звітний період видатків¹⁶, що посилює ризик непроведення їх до кінця року. Це дає можливість КМУ і головним розпорядникам бюджетних коштів переглянути за цими бюджетними програмами видатки та спрямувати їх на вирішення першочергових потреб держави в умовах воєнного стану.

Зокрема, за бюджетними програмами:

3511130 „Внески до міжнародних організацій” не розпочато проведення видатків на суму 1,4 млрд грн, або 100 відс. плану на звітний період, цей обсяг видатків передбачено на рік;

2701270 „Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля” – 59 млн грн, або 100 відс. плану на звітний період, із запланованих на рік 94 млн грн (станом на 01.10.2023 паспорт бюджетної програми не затверджено);

3101110 „Створення містобудівного кадастру на державному рівні” – 40 млн грн, або 100 відс. плану на звітний період, із запланованих на рік 47 млн грн;

0414030 „Щоквартальна плата домогосподарствам за ведення записів доходів, витрат та інших відомостей під час проведення обстеження умов їх життя” – на 4 млн грн, або 100 відс. плану на звітний період із запланованих на рік 7 млн грн (КМУ розпорядженням від 08.10.2023 № 882-р зменшив видатки за цією бюджетною програмою на 0,8 млн грн і спрямував їх на іншу бюджетну програму);

0951020 „Здійснення правосуддя Апеляційною палатою Вищого суду з питань інтелектуальної власності” – 1,5 млн грн, або 100 відс. плану на звітний період, із запланованих на рік 2,1 млн гривень.

3.5. КМУ у січні – вересні ухвалив рішення про виділення коштів з резервного фонду на суму 28 млрд грн, або 83,7 відс. затвердженого на рік обсягу. На зміцнення обороноздатності держави спрямовано 83 відс. виділених коштів.

¹⁵ ОВДП, випущені відповідно до постанови КМУ від 04 жовтня 2017 року № 748 „Про здійснення у 2017 році правочину з державним боргом”.

¹⁶ Відповідно до оперативної звітності, наданої Казначейством, у січні – жовтні видатки за цими бюджетними програмами не здійснювалися.

У січні – вересні за рішеннями КМУ кошти з резервного фонду виділялися переважно на:

заходи із зміцнення обороноздатності держави – 23,1 млрд грн;

надання одноразової та матеріальної грошової допомоги населенню, постраждалому внаслідок підриву російськими військами греблі Каховської гідроелектростанції, та заходи щодо забезпечення транспортування питної води в постраждалі регіони – 1,8 млрд грн;

надання одноразової грошової допомоги сім'ям загиблих військовослужбовців та грошової допомоги особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок російської збройної агресії проти України, та членам їх сімей – 0,6 млрд грн;

покриття витрат за вересень 2022 року – квітень 2023 року об'єктів державної, комунальної та приватної власності, у будівлях (приміщеннях) яких у період воєнного стану на безоплатній основі розміщувалися внутрішньо переміщені особи, – 0,5 млрд гривень.

Казначейство відкрило асигнування за 47-ма бюджетними програмами відповідно до плану на суму 22,6 млрд гривень.

За 11-ма бюджетними програмами не здійснювалися заплановані на січень – вересень видатки на суму 2,1 млрд грн, з яких 0,5 млрд грн – на заходи із здійснення обороноздатності держави, 0,3 млрд грн – на транспортування питної води в Миколаївську область, що постраждала від підриву російськими військами Каховської гідроелектростанції.

Видатки за 22-ма бюджетними програмами проведені менше плану на суму 6,3 млрд грн, з яких 4,6 млрд грн – на здійснення видатків та заходів спеціального призначення Держспецзв'язком та Держприкордонслужбою.

У запланованих обсягах проведені видатки за 14-ма бюджетними програмами на суму 877,7 млн гривень.

3.6. У звітному періоді не використано 35,8 млрд грн, або 58,1 відс. виділених КМУ із фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

До фонду ліквідації наслідків збройної агресії у січні – вересні надійшло 44,9 млрд грн, або 100,3 відс. плану на рік, при цьому залишки коштів фонду на початок року становили 17 млрд гривень. Ресурс фонду становив 61,9 млрд гривень.

У звітному періоді КМУ виділив 62,4 млрд грн із цього фонду, з яких рішення про виділення коштів на суму 61,6 млрд грн погоджено з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Відповідно до розпису спеціального фонду Державного бюджету України на 2023 рік (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків) видатки передбачено сімом головним розпорядникам за одинадцятьма бюджетними програмами на суму 61,6 млрд грн, з них на звітний період – 44,4 млрд гривень. Проведено видатки у сумі 25,8 млрд грн, або 58,1 відс. плану на звітний період і 41,9 відс. плану на рік.

У звітному періоді в запланованому обсязі проведено видатків за однією бюджетною програмою на надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для реалізації проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії, у сумі 11,4 млрд гривень.

Не розпочато проведення видатків за двома бюджетними програмами на суму 1,3 млрд грн: Херсонській і Миколаївській обласним державним адміністраціям для відновлення об'єктів нерухомого майна житлового призначення, пошкоджених/знищених внаслідок підриву греблі Каховської гідроелектростанції, та надання компенсації за такі об'єкти – 981 і 342 млн грн відповідно (кошти виділено постановами КМУ від 16 червня 2023 року № 609 та від 07 липня 2023 року № 696).

За рештою бюджетних програм видатки проведені менше плану на звітний період, зокрема Агентства відновлення на:

реалізацію експериментального проєкту з будівництва магістральних водогонів – на 6,2 млрд грн, або 82,9 відс. (постанова КМУ від 06 червня 2023 року № 566 із змінами);

будівництво, ремонт та інші інженерно-технічні заходи із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури – на 6,1 млрд грн, або 41,1 відс. (постанова КМУ від 19 червня 2023 року № 617);

будівництво та відновлення об'єктів інфраструктури житлового та громадського призначення, громадських будинків та споруд – на 1,9 млрд грн, або 92,9 відс. (постанова КМУ від 25 липня 2023 року № 770);

відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок збройної російської агресії – на 2,4 млрд грн, або 98 відс. (постанова КМУ від 04 серпня 2023 року № 823).

Це, за інформацією Агентства відновлення, отриманою на запит Рахункової палати, спричинено насамперед незавершенням розроблення проєктно-кошторисної документації, тривалим відновленням та отриманням правовстановлюючих і технічних документів від власників майна.

3.7. У звітному періоді не забезпечено проведення запланованих видатків державних фондів, утворених відповідно до статей 24² – 24⁵ БКУ, за наявності ресурсів у цих фондах.

Зокрема, залишки коштів державного дорожнього фонду на початок року становили 9,4 млрд гривень. У січні – вересні до цього фонду надійшло 52,5 млрд грн, або 67,5 відс. плану на рік.

За рахунок коштів державного дорожнього фонду проведено видатків та надано кредитів у сумі 44,7 млрд грн, або 72,1 відс. наявних ресурсів. Зокрема, за бюджетними програмами Агентства відновлення на:

розвиток мережі й утримання автомобільних доріг загального користування державного значення – 18,3 млрд грн, або на 9,2 відс. менше плану на звітний період, що, за інформацією Агентства відновлення, отриманою на запит Рахункової палати, насамперед спричинено незавершенням закупівель послуг для виконання наукових, науково-дослідних робіт та скасуванням деяких закупівель;

виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування, – 11,5 млрд грн, або на 5,8 відс. менше плану на звітний період, що, за інформацією Агентства відновлення, отриманою на запит Рахункової палати, насамперед спричинено зміною прогнозованого курсу валют та деяких процентних ставок, ненарахуванням відсотків за неотримані кредити на розвиток автомагістралей і реформу дорожнього сектору.

Залишки коштів державного фонду поводження з радіоактивними відходами становили на початок року 2,5 млрд гривень. До цього фонду у звітному періоді надійшло 0,5 млрд грн, або 46,8 відс. плану на рік.

За рахунок коштів цього фонду проведено видатків за бюджетною програмою Міндовкілля для Державного агентства України з управління зоною відчуження 2708090 для виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництва комплексу „Вектор” та експлуатації його об'єктів у сумі 250 млн грн, або 23,1 відс. плану на рік.

Залишки коштів державного фонду розвитку водного господарства становили на початок року 316 млн гривень. У січні – вересні до цього фонду надійшло 125 млн грн, або 80,3 відс. плану на рік. За рахунок коштів цього фонду видатки проведено за двома бюджетними програми у сумі 5 млн гривень.

3.8. У січні – вересні 2023 року не забезпечено використання коштів, які надійшли до спеціального фонду державного бюджету як добровільні внески (благодійні пожертви) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права на рахунки головних розпорядників бюджетних коштів для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та

ліквідації її наслідків, національної безпеки й оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги, відкриті в НБУ.

У звітному періоді такі надходження становили 1,6 млрд грн, з них найбільше на рахунках, відкритих для Мінінфраструктури – 0,7 млрд грн, Мінцифри – 0,3 млрд грн, МОЗ – 0,2 млрд грн, Мінсоцполітики – 0,1 млрд гривень.

КМУ відповідно до пункту 56 розділу VI „Прикінцеві і перехідні положення” БКУ здійснює розподіл цих коштів, їх передачу іншим розпорядникам та затверджує порядки використання таких коштів.

У звітному періоді КМУ:

розпорядженням від 24 червня 2023 року № 553-р передав 0,6 млрд грн з відкритого Мінінфраструктури рахунка „Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури” Київській обласній державній адміністрації для відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області (проведено видатків у сумі 0,2 млрд грн);

постановою від 04 серпня 2023 року № 819 розподілив 94,7 млн грн з рахунка Мінреінтеграції для здійснення заходів з підтримки евакуйованих осіб та осіб, які проживають у деокупованих населених пунктах (проведено видатків у сумі 72 млн гривень).

За інформацією МОЗ, отриманою на запит Рахункової палати, невикористання коштів з рахунка для задоволення потреб охорони здоров'я зумовлено тривалим прийняттям нормативно-правових актів, необхідних для використання цих коштів.

3.9. У звітному періоді зі спеціального фонду державного бюджету проведено видатків та надано кредитів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і МФО, за 24-ма бюджетними програмами на суму 5,9 млрд грн, або на 90,4 відс. менше плану на звітний період, що, зокрема, спричинено зміною пріоритетів у закупівлі товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану та внесенням змін до раніше укладених договорів.

Для реалізації інвестиційних проєктів надано кредитів за 9-ма бюджетними програмами на суму 2,8 млрд грн, що на 91,5 відс. менше плану на звітний період, зокрема, найбільше на:

підвищення надійності постачання електроенергії в Україні – 1,2 млрд грн, що на 56,6 відс. менше плану на звітний період;

розвиток міської інфраструктури і заходи з централізованого теплопостачання України, розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві, реконструкцію та розвиток системи комунального водного господарства м. Чернівці – 0,8 млрд грн, що на 77,8 відс. менше плану на звітний період.

Проведено видатків за 15-ма бюджетними програмами на суму 3,1 млрд грн, що на 89,2 відс. менше плану на звітний період, зокрема, найбільше на:

розбудову прикордонної дорожньої інфраструктури на українсько-польському кордоні – 0,9 млрд грн, що на 32,5 відс. менше плану на звітний період;

поліпшення охорони здоров'я на службі у людей – 0,6 млрд грн, що на 70,8 відс. менше плану на звітний період, це, за інформацією МОЗ, отриманою на запит Рахункової палати, зокрема, спричинено здійсненням реструктуризації проєкту та зміною умов договорів.

Крім того, на створення єдиної авіаційної системи безпеки і цивільного захисту передбачено на січень – вересень видатків на суму 3,3 млрд грн, які здійснені у сумі 72,1 млн грн, або на 97,8 відс. менше плану на звітний період. За інформацією, наданою Рахунковій палаті, МВС у жовтні 2023 року звернулося до Мінфіну про зменшення обсягу цих видатків, що зумовлено внесенням змін до контракту, укладеного ще у 2018 році, у зв'язку із зміною в умовах воєнного стану пріоритетів за типами гелікоптерів. Наразі визначаються умови і терміни їх поставки.

У звітному періоді не розпочато проведення видатків Міноборони для реалізації інвестиційного проєкту „Офіційна кредитна підтримка обороноздатності Збройних Сил України” у сумі 3,5 млрд грн, оскільки, за інформацією міністерства, отриманою на запит Рахункової палати, не укладені договори для реалізації цього проєкту.

3.10. Дебіторська заборгованість розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету за видатками у січні – вересні зроста на 24,6 відс. – до 228,7 млрд гривень. При цьому прострочена заборгованість становить 37,8 млрд грн, з якої 88,7 відс. за видатками Міноборони. Кредиторська заборгованість скоротилася на 59,3 відс. – до 4,2 млрд гривень.

Дебіторська заборгованість за видатками зроста на 45,2 млрд грн, з них за видатками Міноборони на розвиток, закупівлю, модернізацію, ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання – на 40,5 млрд грн до 140,1 млрд грн, з якої прострочена становить 17,9 відсотка.

Кредиторська заборгованість розпорядників й одержувачів коштів державного бюджету за видатками у січні – вересні скоротилася на 5,2 млрд грн, зокрема із забезпечення діяльності ЗСУ, підготовки кадрів і військ, медичного забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни.

3.11. У січні – вересні 2023 року 9,6 відс. усіх видатків загального фонду державного бюджету спрямовано на фінансове забезпечення виплати пенсій і

надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, і дефіциту коштів ПФУ.

У звітному періоді ці видатки проведено у сумі 203,9 млрд грн, що порівняно з відповідним періодом попереднього року більше на 37,8 млрд грн, або 22,8 відсотка.

З початку року обсяг неповернених позик, з урахуванням позик, наданих Казначейством у попередніх роках за рахунок ЄКР на покриття тимчасових касових розривів ПФУ, пов'язаних з виплатою пенсій, зменшився на 14,8 млрд грн, або 36,6 відс., – до 25,7 млрд гривень.

IV. Фінансування державного бюджету та борг

4.1. У січні – вересні дефіцит державного бюджету на 54,6 відс. менший плану на 2023 рік, однак на 62,0 відс. більший, ніж у відповідному періоді попереднього року. Більше третини (37,7 відс.) усіх ресурсів бюджету становили державні запозичення, залучені для покриття дефіциту і погашення боргу.

Інформацію про виконання державного бюджету в частині фінансування наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Дефіцит/фінансування державного бюджету у січні – вересні 2023 року, млрд грн

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план на 2023 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – вересень	виконано	відс. виконання
ДЕФІЦИТ (ряд. I – ряд. II) / ФІНАНСУВАННЯ (ряд. III – ряд. IV)	-1 769	-803	45,4	-1 385	-836	60,4
I. Доходи і повернення кредитів	2 027	2 026	99,9	896	1 283	143,1
II. Видатки і надання кредитів	3 796	2 829	74,5	2 281	2 119	92,9
III. Фінансування в частині надходжень – всього, зокрема:	2 216	1 317	59,4	1 750	1 310	74,9
3.1. Внутрішні запозичення	435	388	89,2	388	388	100,0
3.2. Зовнішні запозичення	1 726	838	48,5	982	831	84,6
3.3. Надходження від приватизації державного майна	6	3	44,7	2	3	178,9
3.4. Фінансування за рахунок коштів ЄКР	–	87	–	378	87	23,0
IV. Фінансування в частині витрат – всього, зокрема:	447	514	114,9	365	474	129,8
4.1. Погашення внутрішнього боргу	362	301	83,1	306	301	98,4
4.2. Погашення зовнішнього боргу	85	49	58,0	59	49	83,4
4.3. Зміни обсягів бюджетних коштів	–	164	–	–	124	–

Дефіцит державного бюджету у звітному періоді становив 45,4 відс. планового обсягу на рік, збільшеного на 36,4 відс., порівняно із первісно затвердженим у статті 1 Закону граничним обсягом дефіциту державного бюджету (1 трлн 296,5 млрд грн), насамперед відповідно до законів України¹⁷.

Загальний фонд виконано з дефіцитом у сумі 836,2 млрд грн, що на 548,5 млрд грн, або 39,6 відс., менше плану на звітний період унаслідок насамперед перевиконання плану доходів на 387,3 млрд грн при менших від плану видатків і надання кредитів на 162,4 млрд грн гривень.

Спеціальний фонд державного бюджету виконано з профіцитом у сумі 33,6 млрд грн при запланованому на рік дефіциті в сумі 225,0 млрд грн за рахунок перевищення обсягу доходів і повернення кредитів над обсягом видатків і надання кредитів.

Надходження для фінансування державного бюджету з усіх джерел становили 1 трлн 316,7 млрд грн, що на 536,0 млрд грн, або 28,9 відс., менше плану на звітний період за рахунок менших від запланованих зовнішніх запозичень на 206,8 млрд грн, або 19,8 відс., і використання коштів ЄКР¹⁸ – на 290,8 млрд грн, або 77,0 відсотка. Заборгованість державного бюджету за отриманими з ЄКР для покриття тимчасових касових розривів загального фонду коштами у січні – вересні зменшилась на 28,4 відс. і на 01.10.2023 становила 87,0 млрд гривень.

Державні запозичення у січні – вересні цього року на 450,7 млрд грн, або 58,1 відс., більші, ніж у відповідному періоду 2022 року, однак на 14,4 відс. менші плану на звітний період. Зокрема, запозичення до загального фонду на 470,5 млрд грн, або 62,8 відс., більші, ніж у відповідному періоді попереднього року, однак на 151,1 млрд грн, або 11,0 відс., менші плану на звітний період і становили 48,7 відс. надходжень загального фонду.

У загальному обсязі державних запозичень частка довгострокових запозичень скоротилась, порівняно з відповідним періодом попереднього року, з 73,9 до 68,8 відс., що збільшить ризик рефінансування боргу у наступних бюджетних періодах.

¹⁷ Закони України від 24 лютого 2023 року № 2953-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік” і від 21 березня 2023 року № 2992-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік” щодо забезпечення видатками сектору безпеки і оборони”.

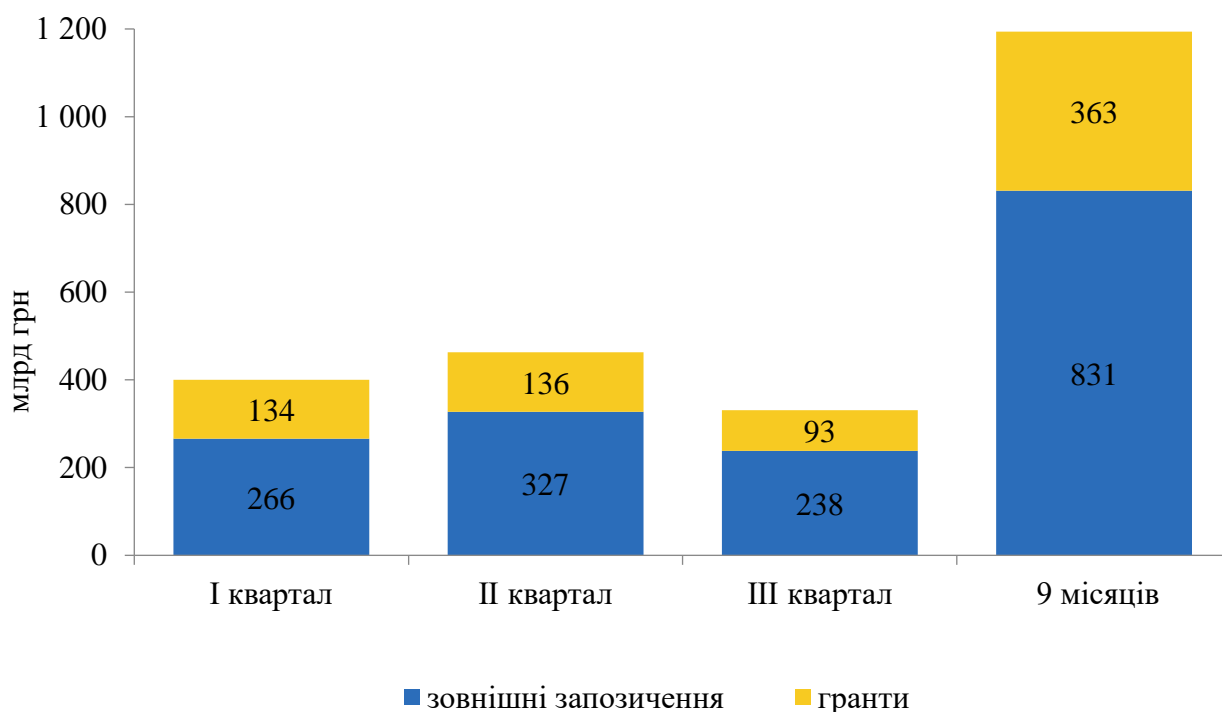
¹⁸ Відповідно до пункту 5 частини першої статті 15 БКУ тимчасово вільні кошти ЄКР є джерелом фінансування бюджету. Ці кошти згідно з частинами четвертою і п'ятою статті 43 БКУ Казначейство за погодженням з Мінфіном має право залучати на поворотній основі для покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету з дотриманням граничного обсягу дефіциту державного бюджету з обов'язковим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

4.1.1. Від зовнішніх кредиторів надійшло до загального фонду 84,6 відс. запланованих на січень – вересень запозичень. З урахуванням коштів грантів, зарахованих до доходів державного бюджету, від міжнародних партнерів отримано загалом на 21,6 відс. більше плану.

Кошти державних зовнішніх запозичень до державного бюджету становили 837,7 млрд грн, що на 538,1 млрд грн, або в 2,8 раза, більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, однак на 888,0 млрд грн, або 51,5 відс., менше плану на рік. Найбільше (92,1 відс.) коштів отримано від МФО, від подальшої підтримки яких залежатиме виконання плану зовнішніх запозичень на 2023 рік.

Середньозважена дохідність зовнішніх запозичень у січні – вересні 2023 року становила 1,6 відс., у тому числі до загального фонду – 1,6 відс., спеціального – 3,5 відсотка.

Діаграма 7. Надходження до загального фонду зовнішніх запозичень і грантів від міжнародних партнерів у січні – вересні 2023 року

Зовнішні запозичення до загального фонду на 151,1 млрд грн, або 15,4 відс., менші плану на звітний період і плану на рік – на 719,0 млрд грн, або 46,4 відс., та становили 831,4 млрд грн, у тому числі:

536,0 млрд грн – макрофінансова допомога ЄС;

131,4 млрд грн – кредит МВФ за програмою розширеного фінансування EFF;

83,6 млрд грн – позики МБРР, зокрема для реалізації системного проєкту „Позика на підтримку політики розвитку та відновлення”;

64,2 млрд грн – кредит Уряду Канади;

16,1 млрд грн – позика Міжнародної асоціації розвитку для реалізації проєкту „Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні”.

При цьому, крім кредитів (позик) від міжнародної спільноти, отримані гранти (дарунки)¹⁹ у сумі 362,9 млрд грн, які не збільшують боргового навантаження і не потребують повернення й обслуговування.

До спеціального фонду для реалізації інвестиційних проєктів отримано 6,3 млрд грн, у тому числі від:

МБРР – 3,3 млрд грн, зокрема за другим проєктом з передачі електроенергії – 890 млн грн;

ЄІБ – 1,0 млрд грн, зокрема за проєктом „Розвиток міського пасажирського транспорту в містах України” – 695 млн грн;

Уряду Республіки Польща – 895 млн грн, насамперед за проєктом з будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг західного регіону для подальшого поєднання їх з автомобільними дорогами Республіки Польща;

Уряду Французької Республіки – 468 млн грн, зокрема за державним інвестиційним проєктом закупівлі 20 катерів морської безпеки й охорони морських кордонів України – 396 млн грн;

Кредитної установи для відбудови – 306 млн грн, зокрема незв’язаний фінансовий кредит за проєктом „Реконструкція трансформаторних підстанцій східної частини України” – 178 млн гривень.

Ці надходження на 55,7 млрд грн, або 89,8 відс., менші плану на звітний період і на 169,1 млрд грн, або 96,4 відс., плану на рік насамперед через:

складність реалізації більшості інвестиційних проєктів в умовах воєнного стану (неможливість проведення робіт підрядниками на відповідних майданчиках через продовження збройної агресії та призупинення реалізації значної частини субпроєктів внаслідок повного або часткового руйнування об’єктів);

¹⁹ У листі Мінфіну від 10.10.2023 № 04210-03/1-3/27591 зазначено: „форма залучення коштів (кредит та грант) від міжнародних партнерів залежить від рішень донорів та остаточно узгоджується на етапі переговорів та укладення угод”.

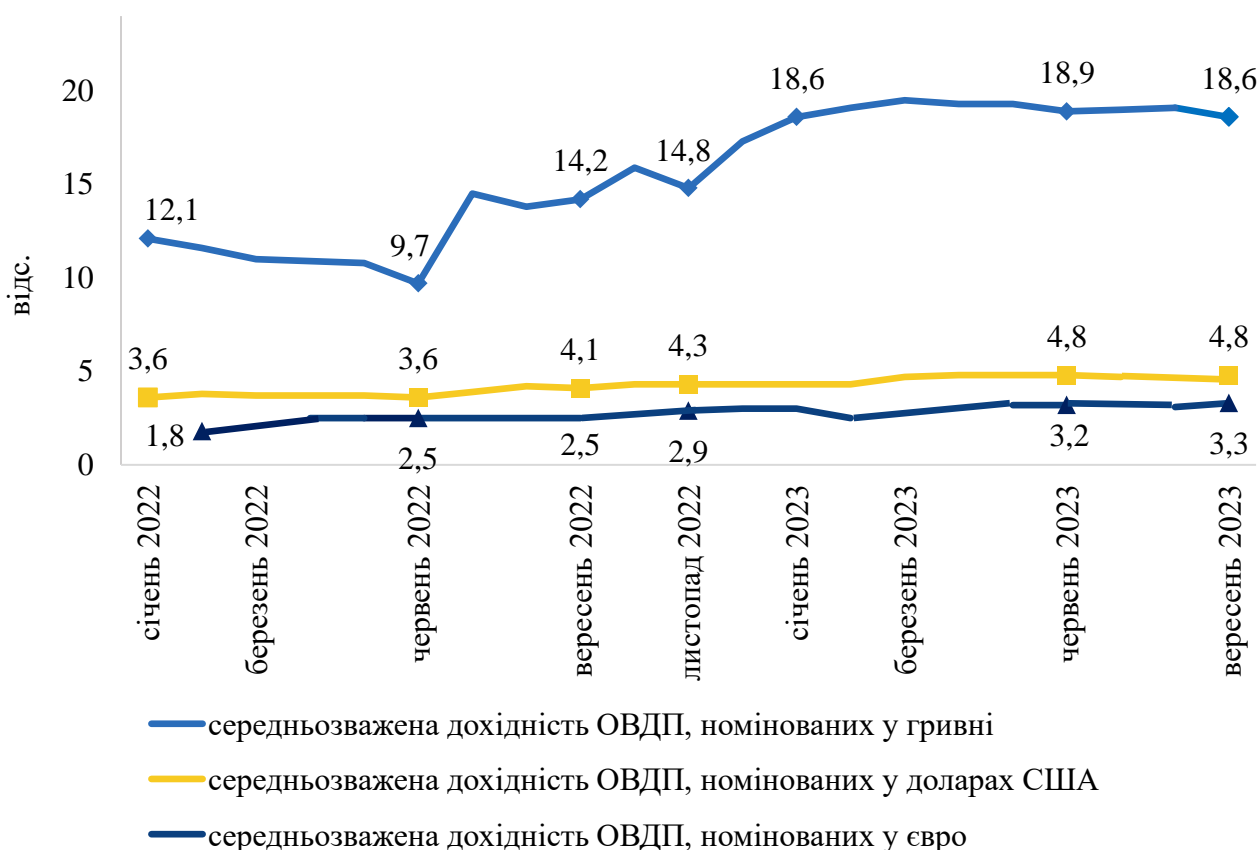
реорганізацію окремих центральних органів виконавчої влади та необхідність внесення змін до нормативно-правових актів і договорів, пов'язаних із реалізацією відповідних проєктів;

затримки із проведенням закупівель, необхідність їх повторного проведення, відтермінування укладання договорів з переможцями торгів.

4.1.2. У звітному періоді майже третину надходжень державних запозичень становили кошти від розміщення ОВДП. На відміну від січня – вересня 2022 року, НБУ не придбав Військових облігацій.

Від розміщення ОВДП у січні – вересні цього року отримано 388,2 млрд грн, або 100,0 відс. плану на звітний період і 89,2 відс., збільшеного в 4,8 раза, порівняно із первісно затвердженим у Законі, плану на рік. Порівняно з відповідним періодом попереднього року ці надходження менші на 87,4 млрд грн, або 18,4 відсотка. При цьому частка довгострокових внутрішніх запозичень зменшилась з 66,2 до 1,3 відс., оскільки НБУ не купував довгострокових Військових облігацій²⁰.

Діаграма 8. Середньозважена дохідність ОВДП, розміщених на аукціонах у 2022 році та січні – вересні 2023 року

²⁰ У березні – вересні 2022 року НБУ придбав Військових облігацій на суму 315,0 млрд гривень.

З початку року збільшився обсяг ОВДП, що перебувають в обігу, на 91,2 млрд грн, або 6,6 відс., – до 1 трлн 469,4 млрд гривень. При цьому зріс обсяг ОВДП у власності насамперед банків на 87,9 млрд грн, або 18,4 відс., і зменшився у власності НБУ на 13,8 млрд грн, або 2,0 відс., та нерезидентів – на 11,0 млрд грн, або 19,3 відсотка.

У результаті у загальному обсязі ОВДП, що перебувають в обігу, частка ОВДП у власності банків збільшилась з 34,7 до 38,6 відсотка.

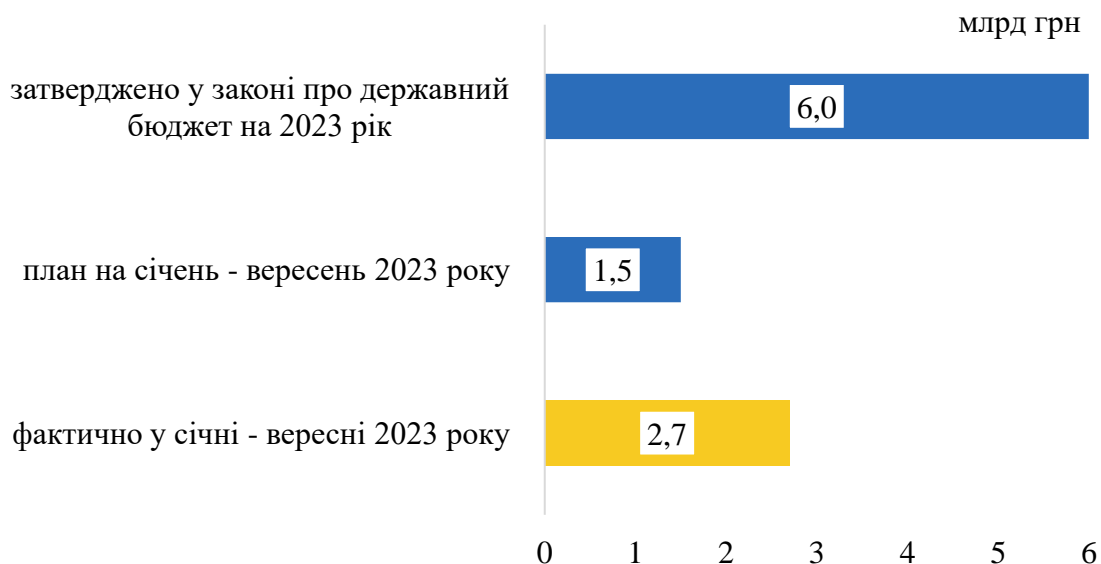
Середньозважена дохідність розміщених на аукціонах у січні – вересні 2023 року ОВДП, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилась, зокрема, номінованих у гривні – з 11,2 до 19,1 відс., доларах США – з 3,7 до 4,7 відс., євро – з 2,5 до 3,1 відсотка. Це збільшить видатки на обслуговування державного внутрішнього боргу в наступних бюджетних періодах.

4.1.3. У січні – вересні 2023 року план на звітний період надходжень коштів до державного бюджету від приватизації державного майна перевиконано.

У звітному періоді в умовах воєнного стану та несприятливого інвестиційного клімату, продаж об'єктів великої приватизації Фондом державного майна України не здійснювався.

До загального фонду надійшло коштів від приватизації державного майна на 1,2 млрд грн, або 78,9 відс., більше плану на січень – вересень.

Діаграма 9. Планові та фактичні показники надходження від приватизації державного майна у січні – вересні 2023 року

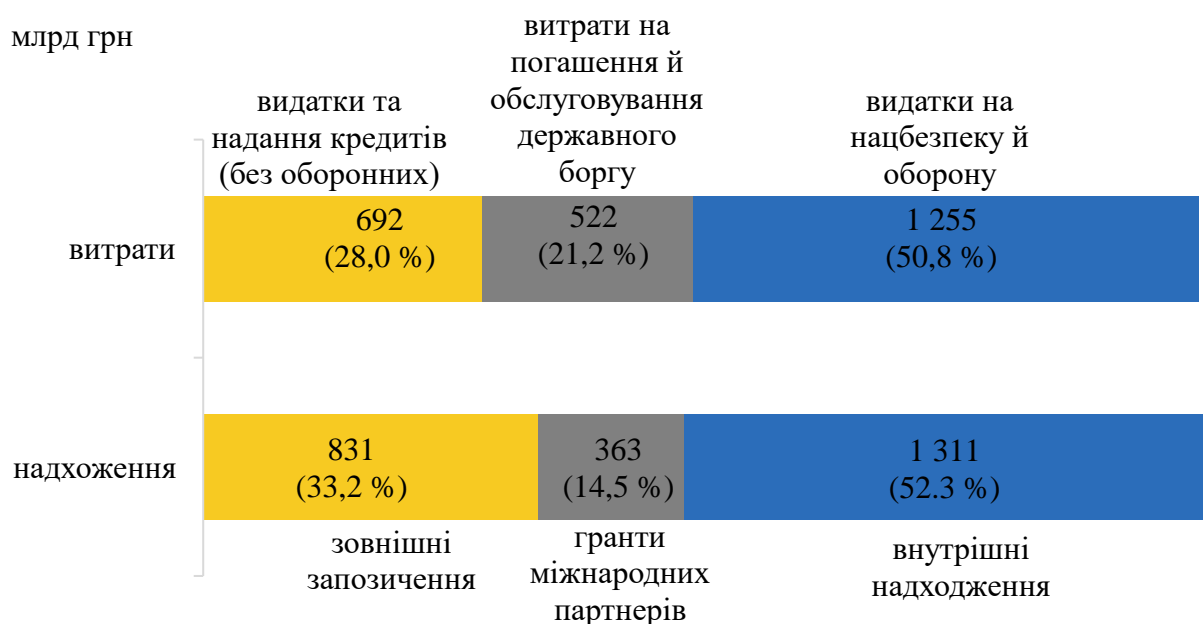

Кошти отримані від продажу об'єктів малої приватизації, зокрема: готелю „Ермітаж” – 311,0 млн грн, Єдиного майнового комплексу державного підприємства „Укроборонресурси” – 210,0 млн грн, Державного підприємства „Рівнеторф” – 205,0 млн грн, Усть-Дунайського порту – 201,0 млн грн, АТ „Львівський ювелірний завод” – 185,0 млн грн, Сторонибаського спиртзаводу – 142,0 млн гривень.

До спеціального фонду державного бюджету від приватизації майна установ виконання покарань і слідчих ізоляторів, що належать до сфери управління Міністерства юстиції України та безпосередньо не забезпечують виконання встановлених для них законодавством завдань і функцій, надійшло 217,0 млн грн (надходження передбачені у пункті 5 статті 12 Закону, без визначення їх обсягу).

4.2. У січні – вересні 2023 року в умовах воєнного стану зовнішня підтримка для здійснення найнеобхідніших витрат залишалась суттєвою. Дотримано вимоги міжнародних партнерів щодо здійснення видатків на національну безпеку й оборону за рахунок внутрішніх джерел без спрямування на те зовнішніх запозичень і грантів.

Діаграма 10. Структура надходжень і витрат загального фонду державного бюджету в січні – вересні 2023 року

Надходження загального фонду державного бюджету у звітному періоді становили 2 трлн 504,9 млрд грн, що на 236,2 млрд грн, або 10,4 відс., більше плану на звітний період. При цьому більше плану загалом на 388,5 млрд грн, або 43,7 відс., отримано доходів і надходжень від приватизації державного майна.

План державних зовнішніх запозичень і повернення кредитів не виконано загалом на 152,3 млрд грн, або 15,4 відсотка.

У звітному періоді 47,7 відс. надходжень загального фонду державного бюджету становили кошти кредитів (позик) і грантів, отриманих від міжнародної спільноти.

Із внутрішніх джерел (доходи без урахування грантів, внутрішні запозичення, кошти від повернення кредитів і приватизації державного майна) отримано 1 трлн 310,7 млрд грн, або 52,3 відс. надходжень загального фонду державного бюджету, що більше за видатки на національну безпеку й оборону.

Отримання надходжень із зовнішніх джерел (зовнішні запозичення і гранти від міжнародних партнерів) у сумі 1 трлн 194,3 млрд грн дало змогу забезпечити здійснення решти першочергових витрат, насамперед на оплату праці працівникам (крім військових) бюджетних установ, соціальний захист і охорону здоров'я.

4.3. У січні – вересні цього року загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу продовжував зростати за рахунок насамперед перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення зобов'язань. Збільшились, порівняно з відповідним періодом попереднього року, витрати на погашення державного боргу на 15,0 відсотка.

Загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу збільшився на 813,3 млрд грн, або 20,0 відс., – до 4 трлн 886,1 млрд гривень. При цьому, за оцінкою Рахункової палати, перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення зобов'язань спричинило збільшення боргу на 834 млрд грн, а ревальвація гривні до іноземних валют, в яких номіновано борг, зокрема євро на 1,0 відс., спеціальних прав запозичення – на 1,5 відс., сприяла зменшенню боргу на 21 млрд гривень.

Частка боргу, номінованого в іноземній валюті, в загальному обсязі державного та гарантованого державою боргу збільшилася з 67,2 до 71,0 відс. унаслідок перевищення в 10,0 раза чистого запозичення в іноземних валютах над чистим запозиченням у гривні, що збільшило валютний ризик боргу.

Державний борг унаслідок перевищення в 3,5 раза державних запозичень над погашенням зобов'язань зріс на 845,3 млрд грн, або 22,8 відс., – до 4 трлн 560,4 млрд гривень. Зокрема, державний зовнішній борг збільшився на 754,0 млрд грн, або 32,4 відс., за рахунок насамперед значних надходжень кредитів (позик) від МФО. У результаті частка заборгованості за позиками, одержаними від МФО, у загальному обсязі державного боргу зростає з 29,6 до 39,5 відс. та становила 58,5 відс. державного зовнішнього боргу (станом на 31.12.2022 – 47,3 відсотка).

Діаграма 11. Чинники зміни загального обсягу державного та гарантованого державою боргу у січні – вересні 2023 року
(на кінець місяця, кумулятивно)

Витрати на погашення державного боргу, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися на 45,6 млрд грн до 350,3 млрд грн, що на 14,9 млрд грн, або 4,1 відс., менше плану на звітний період унаслідок насамперед меншого у січні – вересні, порівняно з врахованим у розрахунках показників державного бюджету на 2023 рік, середнього обмінного курсу гривні до іноземних валют.

Відповідно до оприлюдненої на вебсайті Мінфіну інформації про помісячні платежі за державним боргом у 2023 році за діючими угодами станом на 01.10.2023 очікуваний обсяг витрат на погашення державного боргу у 2023 році, за оцінкою Рахункової палати, на 13,6 млрд грн менший плану на рік²¹, зокрема внутрішнього – 12,8 млрд гривень.

Гарантований державою борг зменшився на 32,0 млрд грн, або 8,9 відс., – до 325,7 млрд грн, зокрема зовнішній – на 31,2 млрд грн, або 10,9 відс., унаслідок насамперед погашення НБУ боргу за кредитом МВФ.

²¹ З урахуванням змін, внесених Законом України від 06 жовтня 2023 року № 3415-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань”.

Державні гарантії надано у січні – вересні в сумі 19,6 млрд грн, у тому числі для забезпечення виконання боргових зобов'язань:

приватним акціонерним товариством „Національна енергетична компанія „Укренерго” за кредитом ЄБРР (Проект екстреного відновлення мережі електропередачі) – 11,9 млрд грн (300 млн євро);

за портфелем кредитів банків-кредиторів, наданих суб'єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва-резидентам України, – 7,7 млрд гривень.

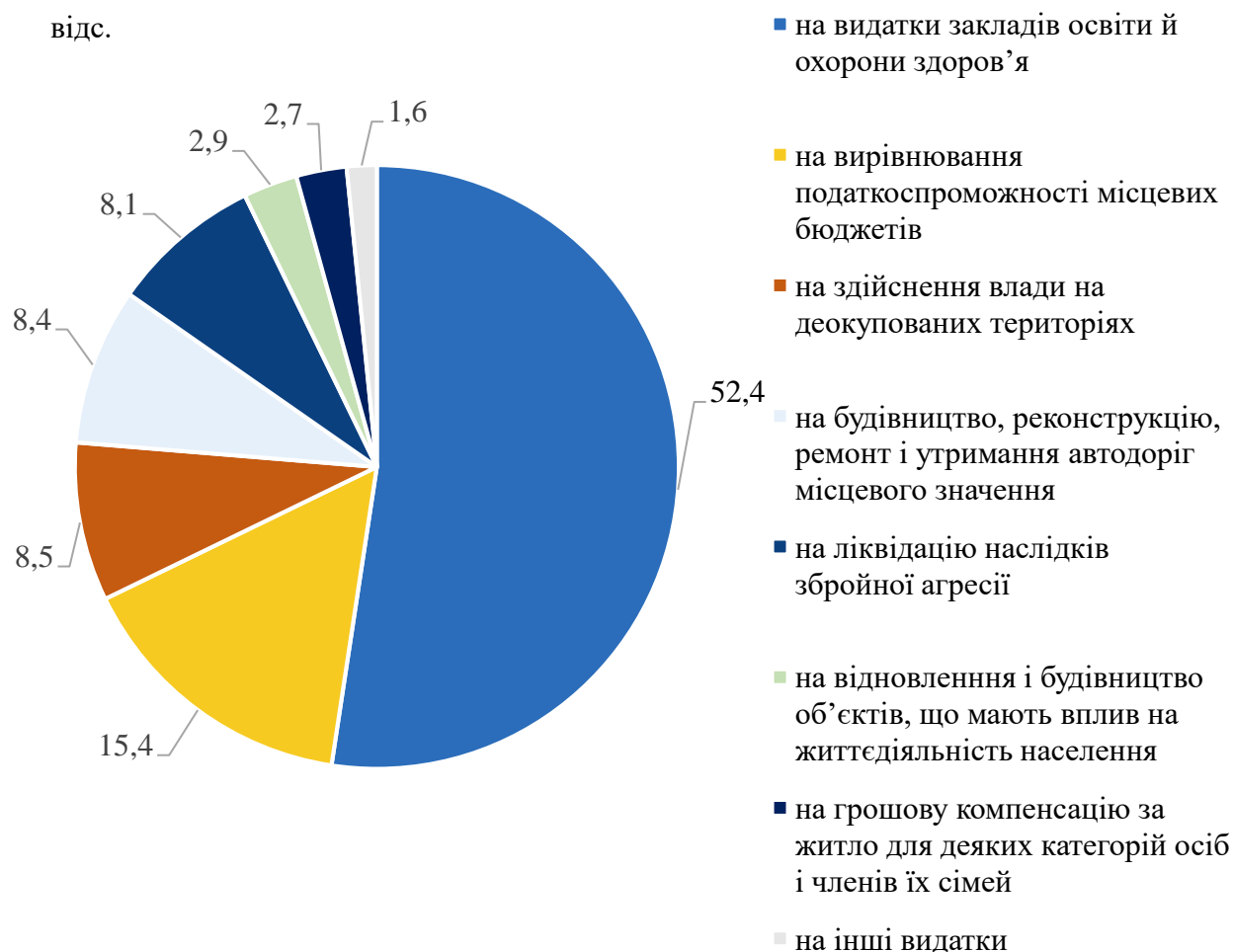
Витрати державного бюджету на виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії, на 5,6 млрд грн, або 31,8 відс., менші плану на звітний період унаслідок насамперед відтермінування виплат за зобов'язаннями публічного акціонерного товариства „Державна продовольчо-зернова корпорація України” і Державного агентства автомобільних доріг України²².

²² Відповідно до постанови КМУ від 13 січня 2023 року № 29 „Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади” Державне агентство автомобільних доріг України перейменовано на Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України.

V. Міжбюджетні трансферти та місцеві бюджети

5.1. У січні – вересні 2023 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, видатки державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам збільшилися на 37 відс., що, зокрема, спричинено необхідністю здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих територіях і заходів з ліквідації наслідків збройної російської агресії. Водночас ці видатки на 14,6 млрд грн, або 9,4 відс., менші плану на січень – вересень 2023 року, оскільки не розпочато надання субвенцій за 3-ма бюджетними програмами на суму 5,2 млрд грн і за 8-ма – надано трансфертів менше плану на 9,4 млрд грн, або 11,3 відсотка.

Діаграма 12. Трансферти, надані з державного бюджету місцевим бюджетам у січні – вересні 2023 року

Частка видатків на надання трансфертів місцевим бюджетам у видатках державного бюджету, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшилася на 0,9 відс. пункту – до 5 відсотків.

Загалом із державного бюджету надано трансфертів місцевим бюджетам у сумі 140,6 млрд гривень. Видатки загального фонду державного бюджету на надання трансфертів становили 112,4 млрд грн, або 99,9 відс. плану на січень – вересень, спеціального – 28,2 млрд грн, або 66 відсотків.

У січні – вересні видатки державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам на 38 млрд грн більші, ніж у відповідному періоді попереднього року. Це в умовах воєнного стану зумовлено, зокрема:

запровадженням надання з державного бюджету місцевим бюджетам нової дотації для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу внаслідок збройної російської агресії (у звітному періоді – 11,9 млрд грн);

наданням за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії нової субвенції місцевим бюджетам на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії, у сумі 11,4 млрд грн²³;

збільшенням на 9,5 млрд грн, або 77,7 відс., видатків на надання базової дотації для горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів;

збільшенням на 8,9 млрд грн, або у 4,1 раза, видатків на надання субвенції на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автодоріг загального користування місцевого значення, вулиць та доріг комунальної власності у населених пунктах.

При цьому видатки на надання освітньої субвенції зменшилися на 7,2 млрд грн, або 9,7 відсотка.

5.1.1. У звітному періоді не розпочато проведення видатків державного бюджету за двома бюджетними програмами на надання субвенцій місцевим бюджетам на реалізацію інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду державного бюджету від ЄБРР, ЄІБ і МБРР, що, зокрема, спричинено необхідністю нормативно-правового врегулювання проведення цих видатків, затримкою з підписанням контрактів з виконавцями робіт на об'єктах.

²³ Розпорядження КМУ від 16 червня 2023 року № 534-р, від 9 серпня 2023 року № 688-р і від 8 вересня 2023 року № 799-р.

У січні – вересні ці видатки не проведено за бюджетними програмами Мінінфраструктури:

3121620 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми з відновлення України” – 3,9 млрд грн (розподіл субвенції затверджено у липні²⁴);

3121640 „Субвенція з державного бюджету бюджету Харківської міської територіальної громади на подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові” – 1,3 млрд гривень.

Крім того, менше плану на січень – вересень 2023 року видатки на реалізацію інвестиційних проектів за рахунок міжнародних кредитів (позик) за бюджетними програмами Мінінфраструктури, зокрема:

3121600 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України” – на 1,7 млрд грн, або 98 відс. (розподіл субвенції затверджено у травні та серпні²⁵);

3121670 „Субвенція з державного бюджету бюджету Дніпровської міської територіальної громади на завершення будівництва метрополітену у м. Дніпрі” – на 2,3 млрд грн, або 97,1 відс.;

3121680 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відновлення об’єктів критичної інфраструктури в рамках спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проекту „Проект розвитку міської інфраструктури - 2” – на 1,3 млрд грн, або 64,1 відс. (розподіл субвенції затверджено у червні²⁶).

За інформацією Мінінфраструктури і Мінфіну, отриманою на запити Рахункової палати, не проведення видатків за цими бюджетними програмами або здійснення видатків менше плану на січень – вересень насамперед спричинено довготривалим погодженням з кредиторами змін до договорів, інших документів, необхідних для реалізації цих проектів, у зв’язку із реорганізацією Міністерства

²⁴ Розпорядженням КМУ від 04 липня 2023 року № 596-р затверджено розподіл цієї субвенції у сумі 5,3 млрд грн між 7-ма обласними бюджетами, 27-ма міськими, 10-ма сільськими та 6-ма селищними бюджетами територіальних громад 10-ти регіонів.

²⁵ Постановами КМУ від 23 травня 2023 року № 519 і від 29 серпня 2023 року № 925 затверджено розподіл цієї субвенції у сумі 1,7 млрд грн між 3-ма обласними бюджетами, 25-ма міськими, 12-ма сільськими та 11-ма селищними бюджетами територіальних громад 20-ти регіонів.

²⁶ Постановою КМУ від 24 червня 2023 року № 638 затверджено розподіл цієї субвенції у сумі 2,1 млрд грн між 6-ма міськими бюджетами територіальних громад 6-ти регіонів.

регіонального розвитку громад та територій України²⁷ і передачею бюджетних призначень Мінінфраструктури²⁸.

5.1.2. У звітному періоді КМУ не прийнято рішень щодо розподілів деяких субвенцій, що призвело до відтермінування проведення видатків.

За рахунок залишків освітньої субвенції, що утворилися на кінець 2022 року²⁹, у помісячному розписі спеціального фонду Державного бюджету України на 2023 рік (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків) на січень передбачені видатки за бюджетною програмою МОН 2211190 „Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам” у сумі 3,2 млрд гривень.

КМУ постановою від 19 вересня 2023 року № 1023³⁰ затвердив порядок і умови надання цієї субвенції із спеціального фонду державного бюджету та розподіл частини субвенції у сумі 473 млн грн між 24-ма обласними бюджетами і бюджетом міста Києва. Ці кошти передбачено спрямувати на:

закупівлю засобів навчання для навчальних кабінетів закладів загальної середньої освіти комунальної власності, що здійснюють освітній процес за Державним стандартом базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти за очною, поєднанням очної та дистанційної форми здобуття освіти, – 256 млн грн;

придбання засобів навчання, мультимедійного обладнання, комп’ютерного обладнання і меблів для навчальних кабінетів для пілотних класів – 113 млн грн;

підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти у 2023/24 навчальному році, підготовку тренерів-педагогів – 60 млн грн;

закупівлю навчальної та навчально-методичної літератури, у тому числі їх електронних версій та з аудіосупроводом, для учнів та педагогічних працівників пілотних класів – 44 млн гривень.

У звітному періоді видатків спеціального фонду державного бюджету за бюджетною програмою 2211190 не здійснено, частину коштів субвенції у сумі 2,7 млрд грн не розподілено.

²⁷ Постанова КМУ від 02 грудня 2022 року № 1343 „Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади”.

²⁸ Закон України від 24 лютого 2023 року № 2953-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік” набрав чинності 22.03.2023.

²⁹ Стаття 32 Закону.

³⁰ Набрала чинності 29 вересня 2023 року.

Відповідно до Закону України від 29 червня 2023 року № 3166-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік”³¹ зменшено на 141 млн грн до 59 млн грн обсяг видатків за бюджетною програмою Мінінфраструктури 3121350 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження” і внесено зміни до помісячного розпису асигнувань загального фонду Державного бюджету України на 2023 рік (за винятком надання кредитів). У серпні – вересні передбачалося надати цю субвенцію у сумі 29 млн гривень. Станом на 01.10.2023 КМУ не затверджено розподілу цієї субвенції між місцевими бюджетами, видатків за бюджетною програмою 3121350 не здійснено.

За інформацією Мінфіну³², Мінінфраструктури листом від 04.10.2023 № 908/31/63-23 надіслало до КМУ проєкт постанови „Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження” щодо удосконалення порядку надання та розподілу цієї субвенції.

5.2. Доходи місцевих бюджетів у січні – вересні 2023 року становили 502,5 млрд грн, або 77,1 відс. плану на рік, і збільшилися, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 108,4 млрд грн, або 27,5 відс., насамперед за рахунок надходження ПДФО та місцевих податків і зборів.

Доходи місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету, порівняно з січнем – вереснем попереднього року, збільшилися на 70,4 млрд грн, або 24,2 відс., їх частка у загальному обсязі доходів зменшилася на 2 відс. пункти – до 72 відсотків.

Найбільше зросли, порівняно з січнем – вереснем попереднього року, зокрема надходження:

1) ПДФО – на 38,6 млрд грн, або 20,5 відс., насамперед за рахунок збільшення надходження цього податку з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями й особами рядового та начальницького складу, на 25,1 млрд грн, або на 47,2 відс.;

2) місцевих податків і зборів – на 13,2 млрд грн, або 22 відс., зокрема за рахунок збільшення надходжень єдиного податку та орендної плати з юридичних осіб на 6,2 млрд грн;

³¹ Набрав чинності 21 липня 2023 року.

³² Лист Мінфіну від 10 жовтня 2023 року № 04210-03/1-3/27591.

3) власних надходжень бюджетних установ – на 9,6 млрд грн, або вдвічі, здебільшого внаслідок збільшення надходження благодійних внесків, грантів і дарунків на 8,3 млрд грн;

4) акцизного податку – на 7,9 млрд грн, або 94,5 відс., що насамперед спричинено зростанням надходжень цього податку:

з введеного на митну територію України та виробленого в Україні пального на 4,6 млрд грн, або у 4,4 раза;

з реалізації виробниками та імпортерами, у тому числі в роздрібній торгівлі, тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, на 3,7 млрд грн, або у 2,8 раза.

Водночас зменшилися, зокрема, надходження рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення – на 2,5 млрд грн, або 43,2 відс., до 3,3 млрд грн, здебільшого внаслідок зменшення надходжень цієї плати для видобування залізних руд на 1,9 млрд грн, або 74,6 відсотка.

5.3. У січні – вересні 2023 року найбільше видатків спрямовано на освіту – 41,5 відс. загального обсягу. При цьому, порівняно з відповідним періодом 2023 року, капітальні видатки збільшилися у 4,3 раза. Частка видатків місцевих бюджетів без трансфертів до державного бюджету у видатках зведеного бюджету зменшилася на 3,1 відс. пункту – до 12,3 відсотка.

Видатки місцевих бюджетів у звітному періоді проведено в сумі 407,4 млрд грн, або 56,7 відс. плану на рік.

У січні – вересні, порівняно з відповідним періодом попереднього року, видатки місцевих бюджетів збільшилися на 10 млрд грн, або 33,2 відс., при цьому найбільше зросли обсяги видатків на:

економічну діяльність – на 26,4 млрд грн, або 86,8 відс.;

житлово-комунальне господарство – на 13,4 млрд грн, або 57,4 відс.;

соціальний захист і соціальне забезпечення – на 10,9 млрд грн, або 58,5 відс.;

освіту – на 9,6 млрд грн, або 6 відсотків.

Поточні видатки проведені в сумі 338,3 млрд грн, або 83 відс. загального обсягу видатків, капітальні – 69,1 млрд грн, або 17 відсотків.

Для забезпечення проведення захищених видатків загального фонду місцевих бюджетів з ЄКР на покриття тимчасових касових розривів надано позик у сумі 70 млн грн, що на 94,3 відс. менше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Станом на 01.10.2023 заборгованість за цими позиками становила 0,5 млн гривень.

Діаграма 13. Видатки місцевих бюджетів у січні – вересні 2023 року

У січні – вересні 2023 року з місцевих бюджетів до державного бюджету перераховано трансфертів у сумі 29,2 млрд грн, або 89,7 відс. плану на рік, що більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, на 23,6 млрд грн, або у 5,2 раза, у тому числі до:

загального фонду державного бюджету для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій реверсну дотацію в сумі 12,1 млрд грн, або 84,8 відс. плану на січень – вересень і 63,4 відс. плану на рік, оскільки перерахування цієї дотації до державного бюджету з місцевих бюджетів територій, на яких ведуться бойові дії або які тимчасово окуповані, згідно з переліком, затвердженим Мінреінтеграції, Казначейством не здійснюється³³;

³³ Відповідно до вимог пункту 22 Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою КМУ від 09 червня 2021 року № 590 (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 23 грудня 2022 року № 1420).

спеціального фонду державного бюджету субвенції на:

виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів у сумі 16,6 млрд грн;

перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної російської агресії проти України, забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності у сумі 308 млн грн;

фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування в сумі 167 млн гривень.

5.4. У звітному періоді 76,1 відс. загального обсягу тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів спрямовано на придбання Військових облігацій.

За рішеннями місцевих рад у січні – вересні тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів спрямовано на придбання Військових облігацій у сумі 4,1 млрд грн, зокрема:

680 млн грн з бюджету Львівської міської територіальної громади;

500 млн грн з обласного бюджету Львівської області;

500 млн грн з бюджету Хмельницької міської територіальної громади;

500 млн грн з бюджету Житомирської міської територіальної громади;

450 млн грн з бюджету Новгородівської міської територіальної громади Донецької області;

300 млн грн з обласного бюджету Житомирської області;

220 млн грн з бюджету Новоград-Волинської міської територіальної громади Житомирської області.

Від погашення Військових облігацій, розміщених у попередньому році та січні – вересні 2023 року, до відповідних місцевих бюджетів надійшло 4,3 млрд грн і доходу – 379 млн гривень.

Крім того, за рішеннями місцевих рад на депозитних рахунках в установах державних банків органи місцевого самоврядування у березні та червні – вересні розмістили тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів у сумі 1,3 млрд грн, із них 70,4 відс. – кошти загального фонду. Найбільше розміщено коштів місцевих бюджетів Житомирської області – 804 млн грн, або 65,8 відс. загального обсягу, Донецької – 210 млн грн, або 17,2 відс., Чернігівської – 113 млн грн, або 9,3 відс., Вінницької – 79 млн грн, або 6,4 відсотка.

Станом на 01.10.2023 на депозитних рахунках залишилися кошти місцевих бюджетів у сумі 1,3 млрд гривень.

У січні – вересні до місцевих бюджетів надійшло плати за розміщення тимчасово вільних коштів у сумі 435 млн грн, або у 2,6 раза більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

5.5. З початку року місцевий борг зменшився на 3,9 млрд грн, або 19 відс., до 16,6 млрд грн, здебільшого за рахунок перевищення витрат на погашення внутрішнього боргу над обсягом запозичень.

У січні – вересні внутрішній борг зменшився на 4,8 млрд грн, або 25,2 відс., до 14,4 млрд грн, з яких зобов'язання за середньостроковими позиками, що надавалися місцевим бюджетам упродовж 2009 – 2014 років з СКР, – 9 млрд гривень.

Водночас зовнішній борг збільшився на 0,9 млрд грн, або 78,8 відс., до 2,2 млрд грн за рахунок перевищення обсягу запозичень над витратами на погашення зовнішнього боргу. Так, за рішенням міських рад на фінансування бюджетів розвитку одержано позик у сумі 1,2 млрд грн, у тому числі:

606 млн грн від МФО, з яких найбільше до бюджету Львівської міської територіальної громади – 593,3 млн грн, або 97,9 відс. загального обсягу;

591 млн грн від ЄБРР до бюджету Дніпровської міської територіальної громади.

Крім того, гарантовані обласними радами та територіальними громадами борги на 01.10.2023 становили 10 млрд грн, із них зовнішні – 8,4 млрд гривень.

Пропозиції

Для усунення виявлених відхилень і порушень при виконанні Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік” Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати Кабінету Міністрів України:

забезпечити прискорення ухвалення рішення про розподіл коштів для фінансового забезпечення заходів із відсічі збройної агресії проти України і ліквідації її наслідків, національної безпеки й оборони, відновлення, підтримки та розвитку України, надання гуманітарної допомоги, що зараховані до спеціального фонду державного бюджету за кодом бюджетної класифікації 24070000 „Кошти, отримані як добровільні внески (благодійні пожертви) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права, для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки та оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги”;

доручити Міністерству фінансів України разом з головними розпорядниками бюджетних коштів надати пропозиції щодо внесення в установленому порядку змін до бюджетних призначень за бюджетними програмами, які щороку плануються і не виконуються або виконання яких в умовах воєнного стану є неактуальним, для спрямування цих видатків на першочергові потреби держави;

доручити головним розпорядникам бюджетних коштів, яким виділено рішеннями КМУ кошти з фонду ліквідації наслідків збройної агресії, пришвидшити їх використання;

пришвидшити реалізацію статті 32 Закону України „Про Державний бюджет України на 2023 рік” щодо розподілу залишків коштів за освітньою субвенцією, які утворилися на кінець 2022 року на рахунках місцевих бюджетів і перераховані у цьому році до спеціального фонду державного бюджету для Міністерства освіти і науки України;

пришвидшити внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, затверджених постановою КМУ від 15 лютого 2012 року № 91, та розподіл цієї субвенції.

Список скорочень

Агентство відновлення	Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України
БКУ	Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456 (зі змінами)
ВВП	валовий внутрішній продукт
Військові облігації	облігації внутрішньої державної позики „Військові облігації”
Держмитслужба	Державна митна служба України
Держприкордонслужба	Адміністрація Державної прикордонної служби України
ДПС	Державна податкова служба України
Держспецзв’язок	Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄКР	єдиний казначейський рахунок
ЄС	Європейський Союз
Закон	Закон України від 03 листопада 2022 року № 2710-ІХ „Про Державний бюджет України на 2023 рік” (зі змінами)
Казначейство	Державна казначейська служба України
КМУ, Уряд	Кабінет Міністрів України
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МВФ	Міжнародний валютний фонд
Мінекономіки	Міністерство економіки України
Міндовкілля	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Мінреінтеграції	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України
Мінінфраструктури	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
Міноборони	Міністерство оборони України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України

Мінстратегпром	Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Мінцифри	Міністерство цифрової трансформації України
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МФО	Міжнародні фінансові організації
Нацгвардія	Національна гвардія України
НБУ	Національний банк України
ОВДП	облігації внутрішніх державних позик
первісно затверджений Закон	Закон України від 03 листопада 2022 року № 2710-ІХ „Про Державний бюджет України на 2023 рік” (без змін)
ПДВ	податок на додану вартість
ПФУ	Пенсійний фонд України
ПДФО	податок і збір на доходи фізичних осіб